

656.05
(497.1)

Василе Поповић

ЗАКОН

о

ДРЖАВНОМ САОБРАЋАЈНОМ ОСОБЉУ

Овај Закон обнародован је у 251 броју „Службених Новина“ од 1. новембра 1923. године

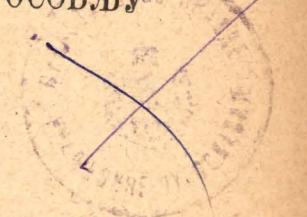
ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1923

Владетелни

ЗАКОН

Узедено у нови инвентар бр. 1913 /
1 јануара 1942 год.
Београд.

ДРЖАВНОМ САОБРАЋАЈНОМ ОСОБЉУ

Овај Закон обнародован је у 251 броју „Службених
Новина“ од 1. новембра 1923. године

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
КРАЈЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1923

МИ
АЛЕКСАНДАР I

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, сазvana у ванредан сазив за 16. април 1923. год., на своме XLVII редовном састанку, одржаном 2. октобра 1923. године у Београду решила и да смо ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН
О ДРЖАВНОМ САОБРАЋАЈНОМ ОСОБЉУ

који гласи:

ГЛАВА I.

Основне одредбе:

Члан 1.

Службеник државних саобраћајних установа је оно лице, које је, по одредбама овог закона, примљено у службу државних саобраћајних установа са задатком, да као орган државне целине, ради у општем интересу и у интересу што правилнијег и бољег саобраћаја.

Члан 2.

Сва звања у свим струкама државне саобраћајне службе подједнако су доступна, под закон-

б. 37094

ским погодбама, свима држављанима по рођењу, као и оним држављанима по прирођењу, који су народности: српско-хрватско-словеначке.

Други прирођени држављани могу добити службу, само ако су десет година настањени у Краљевини, а по нарочитом одобрењу Државног Савета и на образложени захтев Министра Саобраћаја и пре тога.

Страни држављани могу се примити на рад у службу државних саобраћајних установа само као службеници под уговором,

Члан 3.

Службеник државних саобраћајних установа може бити само оно лице, које има способности за државну службу у опште и овим законом одређене услове за саобраћајну структу, у коју улази.

За непосредну екзекутивну службу не могу се употребити лица, која нису правилно телесно развијена, а нарочито која су нема, глута, кратковидна или која не распознају боје.

Члан 4.

Службеник не може постати лице:

1. које није навршило 18 година живота;
2. које је под старатељством или стечајем или над којим је продужена очинска власт;
3. које је пресудом редовног суда осуђено за злочинство или дело, које за собом повлачи губитак грађанске части, по судској пресуди или закону, док та последица траје по закону, без обзира да ли је осуђено пре или после пунолетности;
4. које је било у служби, па му је служба престала по члановима 117., 118. тач. 5., 7. или 8. и члану 193. овог закона, или чл. 132. или по тач. 5, 7 или 8. чл. 133. закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађanskог реда;

5. које, навршивши већ 21. годину живота није одслужило свој рок у војсци или није од војне службе ослобођено;

6. које не влада српско-хрватско-словеначким језиком.

Члан 5.

Службеник не може бити лице, које испољава начела против постојеће државне форме или начело противправне промене државног поретка.

ГЛАВА II.

Подела службеника и службе.

Члан 6.

Службеници државних саобраћајних установа деле се на: чиновнике, званичнике, служитеље и помоћно особље.

Чиновници и званичници улазе у поједине категорије државне саобраћајне службе.

У помоћно особље улазе: канцеларијско помоћно особље и радници. За ово особље важи овај закон, у колико је то у њему нарочито одређено.

Министар Саобраћаја, по саслушању Министарског Савета, прописаће правилник, којим ће се регулисати плате и остали службени односи помоћног особља.

Члан 7.

Према спреми која се тражи за ступање у поједине струке саобраћајне службе, чиновничка служба дели се на ове три категорије:

I. категорија: служба за коју се тражи потпуна факултетска спрема са прописаним испитима, или виша стручна школа која одговара Факултету, са прописаним завршним испитом;

II. категорија: служба за коју се тражи потпуна средњешколска спрема са испитом зрелости, или средња стручна школа са прописаним завршним испитом;

III. категорија: служба, за коју се тражи најмање свршена четири разреда средње школе, или нижа стручна школа са прописаним завршним испитом.

Члан 8.

Струке за које се, поред спреме предвиђене за II. категорију траже нарочити виши стручни државни курсеви са испитима, улазе у II. категорију, с тим да се редовне припадлежности, осим додатка на децу, повећају за 10%.

У III. категорију улазе још и она лица, која немају четири разреда средње школе, али имају друге стручне спреме, које допуњују њихову квалификацију.

Ова друга спрема рачуна се: а) код машинског особља, које мора имати најмање два разреда средње школе, свршени занат, затим двогодишњи рад у радионицама за оправку локомотива и напон-слетку испит за машиновођу; б) код пословођа: најмање два разреда средње школе, испит интелигенције, свршен занат и три године рада у радионици на оправци возних средстава; в) код надзорника пруга, мостова, тунела, телеграфа, зграда, сигнала, електричних постројења, блокова, фабрика, штампарија и осветлења: најмање два разреда средње школе, свршен један занат, три године рада у том занату и испит интелигенције; г) код ревизора возова, возовођа и особља у станичној или административној служби: најмање два разреда средње школе, испит интелигенције и 10 год. службе у званичничким категоријама и д) код бродарског особља: који имају два разреда средње школе, испит инте-

лигенције, стручну спрему за крмилара, управитеља мале, обалне, речне или локалне пловидбе, а то су: управитељи лучких експозитура, подкапетација, семафора и заповедници државних малих пароброда.

У ову категорију улазе и подофицири, који су свршили подофицирску школу и који имају најмање 15 година непрекидне и добре војне службе, првенствено у инжињерији, економији, административној и рачунској служби и који су испунили остале услове, које закон о устројству војске прописује.

Сви ови морају претходно да положе стручне испите код саобраћајних установа, који су прописани за њихову категорију и струку.

Члан 9.

Према подели рада у појединим категоријама чиновничке категорије се деле на групе и то:

I категорија на 9;

II категорија на 5;

III категорија на 4.

У свим категоријама групе су приправне, помоћне и главне. Приправне су групе: у I. категорији девета, у II. категорији пета, у III категорији четврта. Помоћне су: у I. категорији осма и седма, у II. категорији четврта и трећа, у III. категорији трећа и друга. Остале су главне.

Члан 10.

Званичници деле се на две категорије:

I. категорија: служба за коју се тражи најмање два разреда средње или њој равне школе;

II. категорија: служба за коју се тражи свршена основна школа.

Према подели рада I. категорија званичника дели се на четири, а II. категорија на три групе.

Приправне су групе: у I. категорији четврта, а у II. категорији трећа.

Помоћне су групе: у I. категорији друга и трећа, а у II. категорији друга. Остале су главне.

У категорији званичника уврстиће се према потреби и радници са занатлијском спремом.

Члан 11.

За службу служитеља тражи се писменост и одслужен рок у војсци (за мушки лица). Служитељи деле се на две групе.

Члан 12.

Поједине групе могу се према потреби спајати или делити, одређујући им положајну плату сразмерно према подели извршеној у овом закону.

Члан 13.

Уредбом Министарског Савета разврстаће се сва звања државне саобраћајне службе на категорије и групе према одредбама члана 7., 8., 9., 10. и 11. овог закона. У њој ће се побројати школске спреме, које одговарају спремама предвиђеним у члановима 7., 8. и 10. овог закона, и одредити, које струке спадају под одредбе првог става члана 8.

Све ово има се извршити најдаље у року од 2 месеца од ступања у живот овог закона. Уредба ће одмах ступити на снагу, а поднеће се на озакоњење Народној Скупштини, чим се састане у редовни сазив за 1923./24. год.

Члан 14.

За вршење канцеларијске, телеграфске, телефонске, магацинске, благајничке и служитељске службе могу се поставити и женска лица, ако испуњавају услове овог закона, а постављају се у категорије и групе према својим квалификацијама и према раду.

ГЛАВА III.

Ступање у службу.

Члан 15.

Ко жели службу треба да напише молбу и у њој да означи: име и презиме, место, дан, месец и годину рођења, држављанство, дотадање занимање, школску спрему коју има, језике које говори и пише, брачно стање, број деце и године њиховог рођења.

Уз молбу се прилаже: сведочанство о дану рођења, о законитој брачној вези, о годинама деце, школске сведоцбе, уверење надлежне власти о дотадањем занимању и владању, лекарско уверење о здрављу, уверење надлежне власти о регулисању војне обавезе, у случају малолетства још и одобрење родитеља или тутора.

Члан 16.

За службенике једне категорије може бити примљено само оно лице, које има спрему прописану за струку, која улази у ту категорију, у колико у закону нису предвиђени изузетци.

Лице, које има спрему прописану за струку која улази у вишу службену категорију, може бити само по свом пристанку примљено у струку ниже службене категорије, и у том случају има само она права, која се овим законом дају службеницима категорије у коју ступа.

Члан 17.

Служба је за прве три године привремена, ако овим законом није друкчије предвиђено.

Члан 18.

Одлуку о пријему у привремену службу доноси Министар Саобраћаја, који ово право може пренети на своје подручне органе.

За чиновника и званичника има се у одлуци назначити у коју се категорију и групу прима, а за служитеља, у коју групу.

Члан 19.

Службеник постаје сталан, ако је навршио 21 годину живота, ако је регулисао своју војну обавезу, ако је положио све стручне испите, које правилник за полагање стручних испита прописује, за његову категорију и струку, и ако се приликом оцењивања нађе да је способан да постане сталан.

Члан 20.

У случају, да се при оцењивању нађе, да службеник није способан да постане сталан, он ће се одпустити из службе. Изузетно по одлуци надлежне власти, а по мишљењу Железничког Одбора или Железничког Савета, службеник може остати још годину дана привремени, али му се та година неће рачувати за напредовање. Ако се, по истеку овог рока, приликом поновнога оцењивања опет нађе, да службеник не може постати сталан, отпуштиће се из службе и не може се више примити у службу код саобраћајних установа.

Оцењивање је обавезно.

Члан 21.

Привременом службенику, који због неповољне оцене буде отпуштен из службе или по истеку треће године, после неповољне оцене, сам напусти службу, ма да му је рок продужен, време проведено пре оцене и престанка службе неће се рачувати за поновну привремену службу, за напредовање ни за пензију, ако би доцније поново ступио у службу и постао сталан.

Члан 22.

Привремени службеник, који напусти службу, било пре прве, било пре друге оцене губи право,

да му се проведено време рачуна у рок за оцену, ако би се доцније у службу вратио. Ово право не губи службеник, који мора да остави службу због болести или да одслужи рок у војсци.

Члан 23.

Време привремене службе рачуна се за напредовање и пензију тек пошто службеник постане сталан.

Време проведено на боловању више од шест месеци, као и време проведено на одслуђењу рока у војсци, не рачуна се у прописани рок за привремену службу.

Члан 24.

Кад се, у случају службене потребе, у службу прима лице, које се истакло својим дотадајним признатим стручним радом, може се таквом лицу изузетно од дана ступања у службу признati сталност, ако испуњава остале законске услове. О пријему оваквих лица одлучује Министар Саобраћаја, по повољном мишљењу Стручног Савета.

Члан 25.

Кад привремени службеник задобије сталност, односно кад се једно лице одмах прими за сталног службеника, утврђивање на сталност врши се: за чиновнике главних група свих категорија Краљевим Указом, на предлог Министра Саобраћаја, а за остале чиновнике и службенике решењем Министра Саобраћаја.

У Указу односно решењу о утврђивању чиновника и званичника на сталност има се назначити, у којој се категорији или групи утврђују за сталне, за служитеље у којој групи, а за све службенике има се назначити дан од кога су задобили сталност.

Утврђивање на сталност врши се редовно 1. јануара и 1. јула сваке године. Службенику који је

постављен за сталног или одмах примљен у службу као сталан, у времену између оба напред поменута рока, рачуна се сталност од ближег од два поменута рока.

ГЛАВА IV.

Припадност активних службеника државних саобраћајних установа.

Члан 26.

Припадност активних службеника државних саобраћајних установа су ове:

1. плата, која се дели на основну и положајну;
2. станарина, која се дели на редовну и увећану и
3. додатак на децу.

Чиновници првих трију група I. категорије немају основне плате.

Све егзекутивно особље на прузи: саобраћајно, машинско и особље за одржавање пруге имаће за време службовања на прузи још и додатак за тежу и напорну службу у износу 20% њихове основне и положајне плате.

Под саобраћајним особљем подразумевају се: шефови и подшефови станица, саобраћајни чиновници и званичници, возно, маневарско и стално скретничарско особље.

Под машинским особљем подразумевају се: старешине ложионица, подшефови и надзорници машине, машиновоће, ложачи и прегледачи кола.

Под особљем за одржавањем пруга подразумевају се: шефови и инжињери секција, техничко особље на прузи, надзорници пруге, тунела, телеграфа, мостова, десетари, чувари моста, пруге и телеграфа.

Овај додатак имаће и нерегулисано особље када врши ту службу.

Члан 27.

Основна плата чиновника одређује се према категоријама службе и у свакој категорији дели се на десет степени, по овој таблици:

	I. кат. динара	II. кат. динара	III. кат. динара
1.	3600	3000	2700
2.	4560	3720	3300
3.	5520	4440	3900
4.	6600	5160	4500
5.	7800	5880	5100
6.	9000	6600	5700
7.	10200	7320	6300
8.	11400	8280	6900
9.	12600	9240	7620
10.	14400	10440	8580

Члан 28.

Основне плате званичника и служитеља деле се на десет степени, и одређује се по овој таблици:

	Званичници I. кат. динара	Служитељи II. кат. динара	Служитељи динара
1.	2400	2250	2100
2.	2880	2670	2460
3.	3360	3090	2820
4.	3840	3510	3180
5.	4320	3930	3540
6.	4800	4350	3900
7.	5280	4770	4260
8.	5760	5190	4620
9.	6240	5610	4980
10.	6960	6150	5340

Члан 29.

По навршетку највећег степена основне плате, службенику припада за све време даљег службо-

14

вања његова највиша годишња основна плата увећана са 15%. Ова повишица рачуна се за пензију само онима који имају 32 односно 26 година службе.

Члан 30.

Положајна чиновничка, званичничка и служитељска плата одређује се према групама сваке категорије. Сви чиновници, званичци и служитељи исте групе у једној категорији имају исту положајну плату, и према томе, исти службени положај, без обзира како се ти положаји (звана) у појединим струкама називају.

Члан 31.

Положајне плате чиновника у појединим категоријама ове су:

у I. категорији:

1. група	48000 дин.
2. "	42000 "
3. "	36000 "
4. "	12000 "
5. "	9600 "
6. "	7200 "
7. "	5400 "
8. "	4200 "
9. "	3000 "

у II. категорији:

1. група	6600 дин.
2. "	4800 "
3. "	3600 "
4. "	2640 "
5. "	1920 "

у III. категорији:

1. група	4200 дин.
2. "	3000 "
3. "	2400 "
4. "	1680 "

Члан 32.

Положајне плате званичника и служитеља ове су:

I. кат. званичника	II. кат. званичника	служитељи
1. група 1920 дин.	1440 дин.	1200 дин.
2. " 1440 "	960 "	720 "
3. " 960 "	840 "	
4. " 900 "		

Члан 33.

Редовна станарина чиновника првих трију група I. категорије је 3600 динара. Осталим чиновницима редовна станарина одређује се по овој таблици:

I. кат.	II. кат.	III. кат.
у првих 6 година службе по	1800	1200
у даљих 9 " "	2100	1500
за остало време "	2700	1800
		1500

Члан 34.

Редовна станарина званичника и служитеља одређује се по овој таблици:

Званичника I. и II. кат.	Служитеља
у првих 15 година службе по	1020
за остало време "	1200
	1020

Члан 35.

Министарски ће Савет споразумно са Финансијским Одбором Народне Скупштине, за места у којима су цене станова стално изузетно велике, увећати редовне станарине. У погледу ове увећане станарине деле се оваква места на три класе: у првој класи увећава се редовна станарина са 30% у другој са 20%, а у трећој са 10%.

Службеници нежењени и удовци или надлежним путем одвојени, који немају деце под својим законитим старањем, или који не живе у кућној

заједници са другим лицима, према којима имају закониту дужност издржавања имају права само на 75% од редовне, односно увећане станарине.

Ово важи и за службенице неудате и удове или надлежним путем одвојене, уз исте услове.

Ако су муж и жена државни службеници у истом месту, припада им само једна станарина и то већа.

Члан 36.

Ко има стан од државе, има права на станарину у толико, у колико станарина, која би му иначе припадала надмашује вредност државног стана, установљену према месним приликама.

Члан 37.

Додатак за дете до шест пуних година је 360, до дванаест пуних година 600, а даље 960 динара на годину.

Члан 38.

Додатак на децу припада свима службеницима подједнако за свако дете у законитом браку рођено или позакоњено, ако се дете не издржава од свог личног имања или личног рада.

Право на овај додатак престаје, кад дете постане пунолетно, односно и пре тог времена, ако престане потреба да га родитељ издржава. Ако је дете на редовном школовању, односно на одслу жењу редовног рока у војсци, има права, уз доказ успешног учења, односно уз доказ војне службе, на додатак и после пунолетства, а најдаље до на вршне 23. године живота.

За пунолетно дете, које је телесно или душевно неспособно за привређивање, а нема другог издржавања, припада додатак, док та неспособност траје. Ако су отац и мати државни службеници, додатак на децу припада само оцу. Ако су надле-

жно одвојени, а деца су код матере, онда додатак припада матери.

Жена — државна службеница или пензионерка, чији муж није државни службеник или пензионер, нема права на додатак на децу, изузев ако докаже, да је муж сиротног стања и неспособан за привређивање. Ако жена која није државна службеница, живи одвојено од мужа, који је у активној служби или пензији, а деца су код ње на издржавању, додатак на децу издаваће се њој.

Члан 39.

Службенику привременом припада, поред основне плате, станарине и додатка на децу 60% од положајне плате.

Члан 40.

Редовне принадлежности, предвиђене овим законом, рачунају се у динарима у годишњим сумама.

У колико би се редовне принадлежности, одређене овим законом, показале недовољне за живот, са обзиром на скупоћу, допуњаваће се додацима на скупоћу, који ће се уредити посебним законом, који се има донети у најкраћем времену. Док се не донесе закон о додацима на скупоћу, величину тих додатака одређиваће Министарски Савет.

Члан 41.

За све дне радове, а због нарочите природе посла, у којима је потребна увећана пажња, нарочита спрема, или при којима се учине нарочити напори, или се врше са извесном опасношћу по живот или по здравље службеника, или су по своме значају osobito истакнути, Министарски Савет, на предлог Министра Саобраћаја, одобриће нарочити правилник о споредним принадлежностима, по коме ће се такве принадлежности издавати. У ове принадлежности у главноме спадају:

Накнада путних и селидбених трошкова, километраже, награде за рад на терену, за технички и машински надзор, за грађевински надзор, грађевински додаци, додаци за ноћне радове, награде за прековремени рад, премије за уштеде на материјалу, премије за увећани рад радионица, функциони додаци, нарочите награде и т. д.

ГЛАВА V.

Кретање у служби.

Члан 42.

На сваком степену основне плате служба траје три године, а за службенике, који постизавају пуну пензију са 25 година службе, по две и по године, после ког рока сталан службеник аутоматски добија плату првог вишег степена.

Привремени службеник остаје на своме степену све док не постане сталан.

Унапређивања у основној плати врше се редовно 1. јануара и 1. јула сваке године. Службенику, који је примљен у служби између напред два поменута рока, постављање рачуна се ради његовог даљег унапређења од ближег од поменута два рока.

Члан 43.

Службеник који је добио слабу оцену или је дисциплински осуђен, зауставља се у прелазу на виши степен.

Слабом оценом губи службеник годину за коју је слабо оцењен, а дисциплинском пресудом време предвиђено у пресуди, и та му се година, односно време предвиђено пресудом, неће рачувати за прелаз на виши степен.

Члан 44.

Прелаз на виши степен плате зауставља се и за време самог дисциплинског ислеђења.

Заустављено време узеће се накнадно у рачун, ако се службеник дисциплинском пресудом потпуно ослободи или ако се ислеђење обустави.

Члан 45.

Ако се против службеника отвори кривично ислеђење за злочинство или за какво друго нечакно дело, од дана отварања ислеђења зауставља се прелаз на виши степен плате.

Ако службеник буде ослобођен као невин, или пуштен испод суђења, у случају одустанка приватног тужиоца за дела која се казне по приватној тужби, или у случају застарелости, или ослобођен из недостатка доказа, па ако се службеник ради истога дела налази и под дисциплинским ислеђењем, наступа случај из члана 44. овог закона.

Члан 46.

Број и врсте свих службених положаја утврђују се законом. Мимо тај број не може нико бити постављен.

Члан 47.

Чиновнике на положаје у главним групама свих категорија поставља Краљ, на предлог Министра Саобраћаја, а на положаје у осталим групама, а тако и све остале службенике Министар Саобраћаја, који ово право може пренети на своје подручне органе.

Члан 48.

Ступајући први пут у службу, службеник по правилу, улази у најнижу групу оне категорије за коју има прописану спрему, и даље не може напредовати све док не постане сталан.

У случају чл. 24. може лице, које се истакло својим дотадашњим признатим стручним радом, изу-

зетно ступити и у коју вишу групу своје категорије, и може се ослободити полагања прописаних стручних испита за државну саобраћајну службу, и то по повољном мишљењу Стручног Савета.

Члан 49.

За прелаз из приправних група установљавају се стручни испити. У правилима о испитима, која ће прописати Министар Саобраћаја, одредиће се место и састав испитних комисија рокови за стицање права на полагање испита и поступак. Рокови не могу ни у ком случају бити дужи од три године од дана ступања у службу.

Службеници при прелазу у из групе у групу исте категорије, или из једне групе ниже категорије у одговарајућу групу више категорије, полагају стручне испите за ту вишу групу или вишу категорију, ако су такви прописани.

Службеници, који прелазе из других струка државне службе у државну саобраћајну службу, дужни су полагати стручне испите прописане за службу код државних саобраћајних установа. Од тога их може ослободити Министар Саобраћаја, по повољном мишљењу Стручног Савета.

Члан 50.

Службеник и ако је положио испите, не може прећи из приправне групе, ако није у њој, од дана ступања у службу, провео у служби, која му се рачуна за напредовање, најмање три године дана.

Члан 51.

За ступање у даље групе чиновничких категорија одређују се најмањи рокови, које мора чиновник да наврши, од дана ступања у службу и то:

У I. категорији:

за 7. групу	5 година
за 6. "	8 "
за 5. "	12 "

У II. категорији:

за 3. групу	7 година
за 2. "	12 "
за 1. "	15 "

У III. категорији:

за 2. групу	9 година
за 1. "	15 "

Рокови утврђени за прву категорију не важе за оне чиновнике, који према уставу или другом закону могу ступити у више групе и пре ових рокова.

Члан 52.

За ступање у групе званичника и служитеља одређују се најмањи рокови које мора службеник да наврши од дана ступања у службу и то:

Званичник I. категорије:

за 2. групу	7 година
за 1. "	15 "

Званичник II. категорије:

за 1. групу	15 година
-----------------------	-----------

Служитељи:

за 1. групу	12 година
-----------------------	-----------

Члан 53.

У рокове, који се траже за кретање по групама, не рачунају се оне године, у којима је службеник био слабо оцењен, односно оно време, за које му је напредовање заустављено дисциплинском пресудом.

Члан 54.

По правилу на упражњена места узимају се службеници државних саобраћајних установа, ако испуњавају услове, који се овим законом траже. Само ако таквих нема, може се узети и лице, из других струка државне службе, које има законске услове, а ако и таквих нема, онда и лица ван државне службе, а на повољну оцену Стручног Савета.

Одабирање вршиће се из целокупног броја службеника државне саобраћајне службе.

Члан 55.

При попуњавању упражњених места важиће ова начела.

1. Првенство имају кандидати, који имају највише својстава, која их чине нарочито способним за место, које се попуњава. При том треба имати у виду не само најбољу годишњу оцену у последње три године, него и највеће стручно и животно искуство, карактер и извесну нарочиту спрему. Код кандидата за почетничке положаје првенство се оснива на бољим школским и стручним сведоцбама и уверењима о дотадањем општем владању.

2. При једнакој способности имају првенство они који су пре тога већ служили или дуже служили у непосредној близој групи, затим они који су служили или дуже служили у групи нижој од ове, а у случају једнакости и ових услова, они који су од дана ступања у службу дуже времена у служби, окја им се рачуна за напредовање.

3. Уз остале једнаке услове, првенство за положаје у главним групама Министарства Саобраћаја и Генералне Дирекције имају лица, која су извесно време провела на дужности у подручним надлежвима, а између ових имају првенство они, који су били односно дуже били са службом у краје-

вима, у којима су прилике за живот нарочито тешке, што ће се уредбом означити. Ови последњи имају, под једнаким условима, у опште првенство на упражњена места у лакшим крајевима.

4. При одређивању броја стручног подмлатка (почетника), треба имати на уму, да се известан број места у групама има стално попуњавати лицима, која су задобила услове за прелаз из ниже категорије у вишу. Овај број одредиће Министар Саобраћаја или орган, на кога он пренесе то право.

5. При примању у привремену службу првенство имају они који су службу напустили ради одслужења рока у војсци, ако се за три месеца по одслужењу пријаве на службу.

Члан 56.

Из других служби државне службе у исту категорију државне саобраћајне службе службеник може прећи само ако има школску спрему, која се тражи за ту категорију код државних саобраћајних установа. За овај прелаз потребно је повољно мишљење Стручног Савета.

Члан 57.

Прелазећи из друге струке државне службе у државну саобраћају службу исте категорије, службеник може ући највише у ону групу саобраћајне службе, која одговара групи, у којој је био, а по својој вољи у најближу нижу групу.

Службеници који прелазе из друге државне службе у службу државних саобраћајних установа, дужни су претходно положити стручне испите, који су прописани за категорију и групу у коју улазе.

У случају, да је у струци из које излази, већ положио државни стручни испит, полагаће при прелазу у државну саобраћајну службу испит само из оних предмета, које није положио у струци, из које је изашао.

Од полагања стручних испита код државних саобраћајних установа, може Министар Саобраћаја, на повољно мишљење Стручног Савета, изузетно ослободити оног чиновника, који из једне од главних група своје претходне струке прелази у једну од тих група код државних саобраћајних установа.

Овим се одредбама не мењају рокови остали услови предвиђени за кретање у служби.

Службеник који прелази из друге струке државне службе у државну саобраћајну службу, не може у овој напредовати, док у њој не добије годишњу оцену.

Члан 58.

Из категорије у категорију службеник може прећи само ако има или накнадно стекне школску квалификацију, која се тражи за нову категорију, сем случајева, које предвиђа овај закон. Даље важи и за овај случај одредба претходног члана.

Члан 59.

Из самоуправне службе и слободне професије у службу код државних саобраћајних установа, могу поједина лица уз повољно мишљење Стручног Савета прећи само, ако имају школску спрему, која се тражи за ту службу, у коју улазе.

Члан 60.

Службеник који прелази из категорије у категорију, долази на онај степен основне плате у новој категорији, који одговара броју година службе, које му се по овом закону рачунају за основну плату.

Службеник који прелази из друге државне службе у службу код државних саобраћајних установа, долази на онај степен основне плате, који одговара броју година његове дотадање државне службе. У ово време неће се рачунати године, које је он по прописима своје дотадање струке изгубио за напредовање.

Лицима која прелазе из самоуправне службе или из слободне професије одредиће Министар Саобраћаја по повољном мишљењу Стручног Савета, а споразумно са Финансијским Одбором Народне Скупштине, основну плату према квалификацијама и годинама дотадањег занимања.

Сва напред поменута лица добијају положајну плату оне групе у коју улазе. Ако су ова лица привремени чиновници, и као такви улазе у службу државних саобраћајних установа, добијају принадлежности привремених службеника.

Члан 61.

Службеници могу бити премештени и без своје воље, а по неминовној потреби службе.

Премештеном службенику припадају трошкови за путовања и сеобу.

Само кад службеници буду премештени по својој молби или кад два службеника са одобрењем надлежног органа промене своја службена места, не припада им трошак за путовање и сеобу, али задржавају право на бесплатан превоз покућанства и чланова породице железницом или бродом. То исто важи за службеника, кога је дисциплински суд казнио са премештајем.

Одлуку о премештају доноси онај орган, који односи одлуку о постављању на положај.

ГЛАВА VI.

Оцењивање.

Члан 62.

Оцењивање службеника саобраћајних установа врши се:

1. Кад се одлучује о сталности и
2. Кад се даје годишња оцена.

Члан 63.

Сваког службеника оцењује његов први предпостављени старешина. Свака оцена има бити образложена и саопштена службенику са истим образложењем.

Против оцене сваки службеник има право жалбе, и то: званичници, служитељи и помоћно особље у Обласним Дирекцијама и подручним јединицама комисији при Обласној Дирекцији. Сви остали регулисани службеници Обласних Дирекција комисији при Генералној Дирекцији. Службеници Генералне Дирекције, осталих Дирекција и Министарства Саобраћаја, комисији при Министарству Саобраћаја.

По овим жалбама доносиће решење за то одређене комисије. Ове комисије које се сastoјe из три члана и два заменика, одређује Министар Саобраћаја у месецу јануару сваке године. Решења комисије извршна су.

Члан 64.

Оцене за оцењивање гласе: одличан, врло добар, добар, слаб.

Министар Саобраћаја прописаће правилник, по коме ће се оцењивање вршити.

ГЛАВА VII. Опште одредбе.

Члан 65.

Све регулисано особље саобраћајних установа полаже пред старешином ову заклетву:

„Ја Н. Н. заклињем се свемогућим Богом, да ћу владајућем Краљу Александру I. веран бити, да ћу се земаљског Устава савесно придржавати да ћу се државним законима и наредбама предпоставље-

них ми власти покоравати, да ћу се при вршењу службе руководити штедњом, а државне и службене тајне верно чувати; да ћу се савесно придржавати прописа који се тичу безбедности саобраћаја; да ћу дужности које су са мојом службом скопчане, не само сам савесно испуњавати, него да ћу настојати да се сви прописи извршују као што треба. Тако ми Бог помогао“.

Заклетва се полаже само један пут, у колико нарочитим законима за какво место или какву струку није прописана особита заклетва.

Новом владаоцу полаже се поново заклетва.

О положеној заклетви саставља се записник, који ће службеник, који је заклетву положио, потписати и оверити старешина, пред којим је заклетва положена.

Помоћно особље дужно је дати свом непосредном старешини свечано обећање, да ће савесно одправљати поверене му послове, придржавати се закона и наређења и свагда чувати интересе службе.

О датом обећању саставља се записник, који подписује службеник, а оверава старешина, коме је дато обећање.

Оно помоћно особље, које врши самостално екзекутивну службу, полаже заклетву.

Члан 66.

Службеник је дужан, да се покорава Уставу и законима; да дужност врши савесно, марљиво, непристрасно и несебично, имајући на уму опште јавне интересе и интересе саобраћајних установа, избегавајући све оно, што би било на штету поверене му службе.

Члан 67.

Службеник мора да извршава наредбе својих старешина, ако су издате у границама закона и других прописа.

Кад службени интерес захтева, мора службеник, на позив свога старешине, вршити и оне службене послове, који не припадају у опсег његовог редовног рада.

Ако би службеник примио од свог старешине наредбу, која је незаконита или противна постојећим прописима, дужан је скренути му пажњу на противпрописност те наредбе и опасност, која би могла настати услед извршења издатог наређења. При поновној наредби после учињених примедаба, дужан је службеник извршити добивену наредбу, али само ако му се она изда претходно писмено.

Само оно, што кривични законик забрањује и казни, као и наређења, која би очито довела у опасност безбедност саобраћаја, неће нижи службеници никада смети учинити на заповест старијега, и дужан је јавити својој вишој власти о тако примљеној наредби.

Члан 68.

Сваки службени старешина одговоран је за редовно вршење послова у повереном му делокругу.

Он се стара, да и сви подређени службеници тачно и брзо испуњавају своје дужности и дужан је давати потребна упушта, која се тичу вршења њихове службе.

Сваки старешина дужан је праведно и правилно раздељивати посао својим млађима, одржавати строгу дисциплину над њима и поступати с њима одлучно, но праведно и човечно. Њихове радове оцењиваће непристрасно. Забрањено је свако поступање са подчињеним, које вређа њихов понос.

Старешина је дужан, све кривице, које се казне дисциплински или административно, одмах доставити надлежној власти.

Старешина се не сме упуштати са својим подређенима у никакове везе материјалне природе, нити

сме да прими од њих какве поклоне или друге услуге, што би могло пореметити дисциплину и носи обележје подмићивања и удварања.

Члан 69.

Сваки службеник дужан је своје старешине поштовати и свуда им указивати знаке пажње. Службеници кад носе униформу дужни су поздравити старијега, па и кад старији није у униформи, млађи је дужан поздравити га, ако га лично познаје. Према себи равним понашаће се пристојно, слагаће се с њима и помагати их у служби, и поздрављати се, ако су у униформи или се лично познају.

Члан 70.

Службеник је дужан чувати службену тајну, без обзира, да ли је у активној служби или не. Строго се забрањује објављивати и достављати ма коме службене послове, изузев оних, који су нарочито намењени јавности.

Забрањено је без нарочитог одобрења старешине прегледавати службене књиге, акта, нацрте и т. д. свима ненадлежним службеницима и приватним лицима. Службену тајну повређује службеник и онда, када би се недопуштеним путем извештавао о службеним предметима, који не спадају у његов делокруг.

Члан 71.

Службеник мора у служби и ван ње чувати свој углед и углед своје установе, и мора избегавати све оно што може наудити угледу и поверењу, које његов положај изискује. Исто тако и службеник у пензији обавезан је, да своје владање одмери према положају, који је заузимао. У службеном саобраћају са публиком, службеник је дужан бити предусретљив и учтив, али одлучан и кратак. Службеник мора вршити своју дужност непристрасно и

не сме при томе никог намерно оштећивати, нити лично кога заштићивати.

Члан 72.

Алкохолна пића за време вршења службе најстрожије су забрањена.

Ако би службеник на неком другом службенику опазио да је за време службе пијан или при пићу, дужан је, у интересу службе, о томе известити најближег старешину, и биће одговоран, ако то не учини.

Службенику у напитом стању не сме се допустити да на службу ступи или да ју продужује.

Члан 73.

Ако би службеник при самом вршењу своје службе или ван исте, али ради вршења своје службене дужности, био од кога приватног нападнут, увређен, или ако је према њему извршено какво кажњиво дело, дужан је неизоставно о томе писмено известити свог непосредног старешину, а овај ће према стању ствари, на основу постојећих закона, даље поступати.

Службеник је дужан одмах пријавити своме старешини и сваку новчану или другу казну, на коју би био осуђен од судских или полицијских власти.

Члан 74.

Службеник је дужан пријавити непосредном старешини све промене у његовим породичним односима, које имају утицаја на његов службени однос према држави. Пензионери дужни су ове промене доставити оном надлешству, у ком су били на раду у часу пензионисања.

Члан 75.

Сваки службеник може усмено молити или жалити се непосредно само своме старешини или

преко овога своме вишем старешини о предметима, који се његове службе тичу, а овај ће га саслушати и донети своју одлуку одмах.

Ако службеник држи, да му је том одлуком учињена неправда, може свом старешини у року од 15 дана поднети писмену жалбу, упућену предпостављеној власти свог старешине. Предпостављена власт, ако по закону нема право да решава по тој жалби, упутиће је без одлагања надлежној вишој власти на надлежност.

Службеник може општити са вишим властима само преко старешине надлештва у ком служи. Молбе и жалбе које се не поднесу овим путем, неће се узимати у поступак. Али, ако непосредни старешина не би молбу или жалбу решио или спровео надлештву, коме је упућена, има службеник права, да се непосредно обрати првом вишем старешини.

Безимене пријаве и жалбе строго су забрањене и неће се узимати у поступак.

Члан 76.

Службеник не може, поред своје редовне службе, имати и другу споредну, осим ако му то надлежна власт нарочито одобри.

То одobreње даје: службеницима Министарства Саобраћаја Министар Саобраћаја или његов Помоћник, код Генералне Дирекције Генерални Директор, а код Дирекција Директори.

Члан 77.

Употребљавање власти и положаја службеника у партијске сврхе, као и утицање старешина на службенике у том циљу, казниће се као дисциплински преступ по овом закону, а у тежим случајевима одпуштањем из службе. Ако пак постоји дело злоупотребе власти предвиђено казненим законом, примениће се његове одредбе, било по тужби приватног лица, било по званичној дужности.

Члан 78.

Службенику није допуштено бити члан удружења, чији се циљеви противе интересима државе, или су противни државним законима.

Исто тако није му дозвољено учествовати у покретима, којима би циљ био кочење и обустављање рада у служби.

Без одобрења Министра Саобраћаја службеник не може припадати страном друштву, без обзира где му је седиште.

Члан 79.

Службеници у опште не могу бити уговорне стране у уговорима о државним набавкама, а ако се уговор о набавкама прави за рачун саобраћајних установа, не могу бити у тој набавци заинтересовани, било посредно било непосредно.

Службеници не могу бити чланови управног или надзорног одбора привредних удружења или задруга за узајамно помагање, ако по свом положају у служби имају да воде надзор о таквим установама, или да одлучују и дају мишљења по предметима, о којима је заинтересована ма која од тих установа.

Осталим службеницима за чланство у одборима поменутих установа, потребно је одобрење Министра Саобраћаја.

Члан 80.

Службеник не сме примити ни посредно ни непосредно никакав поклон у новцу или вредности, нити иначе какву добит, којој би циљ био, да утиче на његово службено опредељивање у послу. За такав поступак казниће се по казненом закону. Исто тако је службенику забрањено примати од страних влада поклоне, награде и одличја, без одобрења Министра Саобраћаја.

Члан 81.

Сваки службеник одговоран је за кривице учињене у службеној дужности.

Члан 82.

Рођаци по правој линији или по побочној до четвртог степена закључно, муж и жена, сродници по браку до другог степена закључно, не могу бити у непосредном службеном односу старешине и подчињенога, нити у таквим службеним положајима, на којима би имали један другог да контролишу. То важи и за случај, ако би се у току службовања два службеника браком сродила.

Сваки службеник дужан је јавити овакав однос, а затаживање сродства казниће се.

Члан 83.

Сваки службеник одговара државној саобраћајној установи за све повреде и штете државне имовине, а тако исто и за повреде, мањке и губитке приватне имовине, која је саобраћајној установи поверена, и према томе накнадиће уопште сваку штету, коју је установи злонамерно или немарношћу нанео.

Ако је штета учињена кривицом више њих, онда сви дају накнаду заједнички сразмерно својој кривици, а ако се удели не могу одредити, онда сваки одговара за штету по сразмери своје сталне плате.

Накнада се одређује службеним путем и, у колико се не би наплатила одмах готовим новцем, наплатиће се из плате, пензије или потпоре кривца, без посредовања других власти.

Штета за коју се не може нико кривити или се не може кривац одредити, расходоваће се цела, а у случају, да се кривац нађе, али се не би могао целом штетом теретити, наплатиће се од њега само

deo штете, који се може наплатити, а остатак ће се расходовати.

Члан 84.

Службеници, који за време вршења своје дужности долазе у додир са грађанством, морају носити у том времену службено одело и прописне знаке.

Ово важи и за помоћно особље, у колико је дужно носити службено одело.

Ближе одредбе о овоме, као и о томе, ко ће примати бесплатно службено одело, прописаће Министар Саобраћаја Правилником о службеном оделу.

Члан 85.

Сваки службеник дужан је вршити службу у оном округу и на оном месту, где му одреди стаreshina с обзиром на његову стручну спрему. На раду мора бити у оном надлежству, за које је постављен, осим привременог одашљања на замену или комисију, што не може бити дуже од три месеца, изузевши нарочите послове, зашта је потребно одобрење Министра Саобраћаја.

При одређивању места службовања, као и при премештању, треба, у колико то службене потребе допуштају, водити рачуна о породичним и другим приликама и потребама дотичног службеника, а нарочито о могућности школовања деце. Службеник је дужан становати у месту свог сталног службовања, а изузетак од тога може бити само по одобрењу дотичне надлежне власти.

Сваки службеник мора примити додељени му службени стан и исти у одређеном року испразнити, када изгуби право на службени стан или кад то државна потреба захтева.

Члан 86.

Лице, које ступа у службу мора се јавити на дужност у року 8 дана, од дана када му је саоп-

штено постављење, у противном сматра се као да није ни постављен. У случају оправданог разлога, може орган, који је донео одлуку о постављању овај рок продужити. За службенике који су постављени Краљевим Указом, то одобрење даје Министар Саобраћаја.

Члан 87.

Службеници су дужни бити на служби за све време које је за то одређено, и не могу се удаљавати од места рада без допуштења надлежног старешине или хитног оправданог разлога, који морају одмах пред старешином оправдати. Ни у ван службеном времену службеник се не може удаљавати из места службовања, без претходне пријаве свом непосредном старешини, ако то врста службе захтева.

Ако службеник из кога било разлога, буде спречен доћи на дужност, мора одмах, а најдаље у року од 24 сата известити о томе свог непосредног старешину и оправдати свој изостанак.

Радно време регулисаће се васебним Правилником, кога ће издати Министар Саобраћаја.

Члан 88.

Приликом премештаја службеник егзекутивних јединица мора бити разрешен од своје дотадање дужности најдаље у року од 10 дана, а остали службеници у року од 30 дана. На нову дужност мора се јавити у најкраћем року, но најдаље у року од пет дана од дана разрешења, не рачунајући у тај рок време потребно за путовање. Ако прилике захтевају, мора службеник на нову дужност отићи одмах, али ће му се у том случају накнадно дати потребно одсуство за преселење и уређење својих приватних послова. Ако је премештај из надлежства у надлежство у истом месту, службеник се мора јавити на нову дужност у року од 24 сата.

У случају оправданог разлога нарочито код службеника који предају благајну и инвентар или полажу рачуне, орган који је донео одлуку о премештају, може рокове о јављању на дужност промештају. Особљу постављеном Краљевим Указом дужити. Особљу постављеном Краљевим Указом даје то одобрење Министар Саобраћаја.

Члан 89.

Прве припадлежности као и остала права и дужности службеника, теку од дана постављења. У случају ако службеник ступи на дужност после 15 дана од дана постављења, прве припадлежности теку од дана ступања на дужност.

Припадлежности приликом унапређења, ако је унапређење добијено у првој половини месеца, теку од првог дана истог месеца, иначе од првог дана наредног месеца.

Члан 90.

Где год се по овом закону има утврдити стање здравља службеника, учиниће то надлежни лекар односног саобраћајног надлештва, а где овог нема, други државни или самоуправни лекар.

Кад службеник због болести иде у пензију комисија која ће извршити преглед службеника и утврдити стање његовог здравља биће састављена од шефа санитета Дирекције, Генералне Дирекције или Министарства Саобраћаја, и два државна или самоуправна лекара. Трошак овога сносиће она страна, која је наредила или тражила преглед.

Члан 91.

За време мобилизације и рата, све саобраћајно особље подпада под војну дисциплину задржавајући своја места. Према својим платама, положајима и категоријама добија одговарајуће војне чинове. Од овог се не изузимају ни резервни официри. Министар Војни и Саобраћаја регулисаће ово нарочитом Уредбом.

Члан 92.

Ако службеник при решавању службених предмета буде истима лично заинтересован ма на који начин, дужан је о томе известити свог надлежног старешину, који ће такав предмет или сам решити или га упутити другом на рад.

Члан 93.

Службеници имају сваке године право на одмор. Дужина одмора је:

За чиновнике:

до 5 година службе	15 дана
до 15 "	25 "
до 25 "	30 "
а преко 25 година службе	45 "

За званичнике I. и II. категорије:

до 5 године службе	10 дана
до 15 "	15 "
до 25 "	25 "
преко 25 година службе	35 "

За служитеље:

до 5 година службе	8 дана
до 15 "	12 "
до 25 "	20 "
а преко 25 година службе	30 "

За канцеларијско помоћно особље:

после 2 године службе 10 дана.

Старешина надлештва одлучиваће, када ће који службеник моћи употребити свој одмор.

Време проведено на војној дужности или на боловању не рачуна се у време годишњег одмора.

Ако службеник из службених обзира не би могао у једној години искористити свој одмор, има

права да тај одмор искористи најдаље у другој години. Такав службеник има при распоређивању одмора првенство пред осталим службеницима, који су одмор у претходној години искористили.

Члан 94.

У случају хитне неодложне потребе и ако то служба дозвољава, службеницима се може одобрити одсуство по приватном послу. То одсуство одобрава:

До 3 дана шефови јединица; до 5 дана начелници Оделења; до 10 дана Директор и до 15 дана Генерални Директор, односно за своје особље Министар Саобраћаја или његов Помоћник.

Одсуства свима службеницима Дирекција и подређених им јединица преко 15 дана одобрава Министар Саобраћаја, односно његов Помоћник.

Сва она одсуства, код којих је потребна замена скопчана са издацима, одобрава само Директор, Генерални Директор и Министар Саобраћаја, односно његов Помоћник.

Члан 95.

Стални службеник у случају болести, због које не може да врши своју дужност, има права на све принадлежности највише за 12 месеци, од дана када је престао долазити на дужност. По истеку овога рока престаје му служба. (Глава VIII.).

Привременим службеницима и канцеларијском помоћном особљу припада то право за 6 месеци, а овај рок може се одobreњем Министра Саобраћаја продужити највише за 6 месеци, нарочито, ако је болест настала при вршењу дужности или услед удеса у служби.

Време проведено на опорављању рачуна се у боловање, али му трајање мора бити унапред одобрено надлежним решењем.

Члан 96.

Службеница, која је на порођају, има права на одсуство 30 дана. Ово време не рачуна се у максимум времена за одсуства због болести по првом ставу претходног члана.

Члан 97

Сви службеници и пензионери, као и њихове породице, које осим плате или пензије немају других прихода, имају право на бесплатно лечење у државним болницама, у колико помоћ њихових специјалних хуманитарних фондова не би била довољна.

Члан 98.

Све одлуке, којима се утврђују или мењају службени односи службеника (ступање у службу, давање сталности, унапређење, премештање, стављање на расположење, уважење оставке, пензионисање, одпуштање) морају бити утврђене декретима оних органа, који су по закону надлежни да о томе донесу одлуку. Ако је одлука Краљев Указ, декрет о томе издаје Министар Саобраћаја или његов Помоћник.

Декрети се издају службеницима.

Министар Саобраћаја прописаће облик и садржину декрета једнообразно за све службенике.

Одлуке о службеним односима сталних чиновника обнародоваће се и у кратком изводу у Службеним Новинама (Државним), а сем тога у Службеним Новинама саобраћајних установа.

За остале службенике обнародоваће се одлуке само у Службеним Новинама саобраћајних установа.

Члан 99.

За сваког службеника основаће се и водити службенички лист. За службенике Обласних Дирекција и подређених јединица основаће се службенички

лист у три примерка, од којих ће један примерак бити у Генералној Дирекцији, један код Обласних Дирекција, а један у јединици у којој службеник служи. За службенике осталих Дирекција, Генералне Дирекције, односно Министарства Саобраћаја, основаће се тај службенички лист у два примерка, од којих ће се један налазити у персоналном одсеку тих Дирекција, Генералне Дирекције, односно Министарства Саобраћаја, а други код шефа дотичног одељења, у коме службеник ради. У случају премештаја, службенички лист се шаље новом надлежству или јединици.

Све што се уписује у службенички лист, мора бити уписано у све примерке.

Службенички лист попуњаваће се само на основу оригиналних докумената и тачност података оверава непосредни старешина.

Службенички лист мора садржати:

1. име и презиме;
2. место, дан, месец и годину рођења;
3. народност и веру;
4. податке о томе: да ли је жењен, удовац или разведен; име жене и њено занимање;
5. податке о деци: колико их има, њихова имена, датум рођења и њихово занимање;
6. податке о лицима, које службеник издржава;
7. податке о служби у војсци;
8. податке о служби у рату;
9. податке о знању језика;
10. податке о школској спреми;
11. податке о сродничким везама са лицима, која су у служби државних и саобраћајних установа;
12. податке о одликовањима, похвалама и наградама;
13. податке о дисциплинским и другим казнама.

14. податке о кретању у служби (напредовања, премештања, промене струке, оставке, пензионисање и т. д.);

15. податке о годишњем одмору, одсуствовању и боловању;

16. податке о годишњим оценама;

17. податке о изванредним радовима у струци;

18. податке о занимању преступања у службу;

19. податке о књижевним, научним и уметничким радовима;

20. податке о имовном стању;

21. податке о томе, да ли је раније био у државној служби, у којој и колико, и зашто му је та служба престајала или престала;

22. податке о положеним прописаним стручним испитима код саобраћајних установа.

Члан 100.

Сви документи, на основу којих се попуњава службенички лист, сачињавају досије службеника. За службенике Дирекције и подређених јединица чувају се та документа, било у оригиналу било у овереном препису, код Дирекција, а за службенике Генералне Дирекције, односно Министарства Саобраћаја код ових, заједно са примерком службеничког листа, који се тамо налази.

Члан 101.

Ранг чиновника и званичника исте категорије одређује се овим редом:

1. према групи у којој се налази;
2. ако су по групи једнаки одлучује дужина службе у тој струци;
3. ако су и по дужини службе у истој групи једнаки, одлучују дужина службе, која се рачуна за напредовање;

4. ако је служба која се рачуна за напредовање једнака, одлучује служба која се рачуна за пензију;
5. ако је и служба која се рачуна за пензију једнака, одлучује датум рођења.

Саобразно предњем одређује се и ранг служитељима.

Члан 102.

Ранг чиновника и званичника разних категорија одређује се овим редом:

1. према величини положајне плате;
2. ако је плата једнака, одлучује категорија у којој се службеник налази.

Члан 103.

Ако би службеник и поред одредбе чл. 91. ипак морао ступити на војну дужност, време које он проведе на војној вежби и на служби у војсци за време рата, рачуна се у године службе за пензију и за напредовање. За то време службеник задржава сва своја права, а у случају да постоји разлика између његових војничких принадлежности и принадлежности које има у служби државних саобраћајних установа, има право примати веће.

Члан 104.

Од принадлежности службеника задржавају се:

1. све јавне дажбине;
2. улози за хуманитарне установе државних саобраћајних установа;
3. сва потраживања државних саобраћајних установа, које произлазе из службеног односа службеника;
4. утврђени дефицити, оштете и казне, и
5. судске забране.

За државна потраживања може се ставити забрана административним путем највише до 50% плате.

За приватна потраживања може се ставити забрана на једну трећину плате, и то судским путем или по пристанку службеника. За издржавање породице може се забранити и више, ако би надлежном пресудом било више пресуђено.

Исто тако по пристанку службеника, могу се забране ставити на рачун набављачких задруга до 50% плате.

Станарина се може забранити само за дуговану закупнину стана.

У сваком случају укупна сума државних и приватних забрана не може прећи 50% месечне плате.

Члан 105.

Из породичне пензије не могу се наплаћивати дугови умрлог службеника.

Члан 106.

Плата, пензија и покретна и непокретна имовина руковаљаца каса или благајника и руковаљаца материјала, законске су залоге држави од дана постављења службеника на такав положај па до дана добивене разрешнице надлежног органа.

Члан 107.

У случају болести, смрти у породици или какве друге крајне нужде може се службенику или пензионеру, који осим плате или пензије нема других прихода, на рачун његових принадлежности, дати из државне благајне безкаматни зајам до тромесечне плате односно пензије и станарине са роком враћања најдуже за 18 месеци.

Позајмицу одобрава Министар Саобраћаја или његов Помоћник.

Члан 108.

По смрти службеника активног или пензионисаног издаје се, на име сахране једномесечне ре-

довне принадлежности умрлог службеника. Поред овог издаће се жени или деци на име помоћи двомесечне редовне принадлежности, ако немају других прихода.

Члан 109.

Ако сталан службеник, пре него што стекне право на пензију, тако оболи да постане неспособан за службу и због тога буде из ње отпуштен, може му се издати на име помоћи 40% последње плате и станарине, ако нема других прихода и ако је неспособан за какав други рад и привреду.

Ако умре службеник, који по предходном ставу ужива помоћ или сталан службеник пре него што је стекао право на породичну пензију, његовој породици, ако нема других прихода и у колико није способна за какву привреду, може се на име помоћи издавати 20% последње плате и станарине службеника.

Ова решења доноси Министарски Савет на предлог Министра Саобраћаја.

Члан 110.

Сталан службеник, ако му се укине звање које има, или надлештво у коме служи, ставља се на расположење, које не може дуже трајати од године дана. Док је на расположењу, прима све своје принадлежности, и то му се време рачуна и за напредовање и за пензију.

Службеник на расположењу дужан је радити послове своје или сродне струке, које му одреди надлежни орган, ако одговарају његовом досадањем раду и има му се дати прво празно место, које одговара његовом дотадањем положају и спреми. Ако га не прими или ако се не одазове позиву за рад, сматра се као да је дао оставку на службу.

Службеник, који буде изабран за народног посланика, па због тога буде стављен на расположење,

за трајања мандата, примаће на име плате и станарине онолико, колико би имао пензије, да је у пензију стављен, као и остale принадлежности породичне. Ако такав службеник не би имао права на пензију, примаће 40% дотадање плате и станарине и породичне принадлежности. Овакав службеник неће примати принадлежности скопчане са вршењем службе (стан, огрев, додатак на функцију и т.д.).

Члан 111.

Службеник ће плаћати порезу на своју плату и на пензију.

Од плаћања порезе на остale принадлежности и од плаћања свих државних и самоуправних привреда, службеници се ослобођавају.

Члан 112.

Службеници ослобођавају се плаћања декретних и свих осталих такса за представке или тражења која се односе на лична или породична права по овоме закону, као и за прилоге за „Службенички Лист“.

У случају кад службеник тражи да му се изда решење по захтеву, који је одбијен као неоснован, дужан је платити таксу.

Члан 113.

При Министарству Саобраћаја установљава се Стручни Савет.

Савет се састоји од пет чланова, које одређује Министар Саобраћаја између чиновника, који су са службом у месту Министарства Саобраћаја, но два члана Савета може узети и ван редова чиновника Министарства Саобраћаја.

Савет се одређује за годину дана почетком сваке године.

Решавање и гласање у Стручном Савету је тајно, а одлука се доноси већином гласова.

Члан 114.

Осим бесплатне вожње на службеним путовањима и при селидби, службеници имају права на бесплатну вожњу за себе и породицу на свима државним саобраћајним средствима и то највише три пута годишње. У изузетном случају може Министар Саобраћаја или његов Помоћник дозволити путовање бесплатно и више пута.

Коришћење бесплатним картама и повлашћеном режијском вожњом од стране саобраћајног особља регулисаће се ближе правилником, који ће прописати Министар Саобраћаја.

Члан 115.

Одредбе чланова 66, 67, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 94 и 95 важе и за помоћно особље.

ГЛАВА VIII.

Престанак службе.

Члан 116.

Служба престаје:

1. по пресуди редовног или дисциплинског суда;
2. по сили закона;
3. по вољи службеника;
4. смрћу.

Члан 117.

По пресуди редовног кривичног суда служба престаје, кад је службеник осуђен на казну, која по кривичном закону повлачи губитак службе, или је сама казна губитак службе.

По пресуди дисциплинског суда служба престаје, кад је службеник осуђен на казну из тач. 3, 4. или 5. члана 148. овог закона.

Члан 118.

По сили закона служба престаје:

1. кад службеник постане умно или физички неспособан за службу;
 2. кад настане случај из члана 95. по истеку 12 односно 6 месеци;
 3. кад службеник падне под старатељство или стечај, или кад је над њим продужена очинска власт;
 4. кад настане случај чл. 110. први став;
 5. кад службеник буде три пута узастопце или шест пута у току службе слабо оцењен;
 6. Кад службеник иступи из држављанства;
 7. Кад се, по одмору или одсуству, као и у случају премештања, службеник по властитој кривици не јави на дужност за 8 дана, од дана кад је то дужан учинити. Ово важи и за службенike, који без знања непосредног старешине и без надлежног одобрења напусте службу, а не јаве се на дужност за 8 дана;
 8. Кад се службеник пресудом редовног суда осуди на затвор дужи од једне године дана за дело, на које се не односи чл. 117;
 9. Кад се код привременог службеника утврди, да није способан да постане сталан;
 10. Кад службеник наврши 21 годину живота, ако по одредбама војног закона није свој рок одслужио или од војне службе ослобођен;
 11. Кад службеник наврши 65. годину живота, односно кад наврши 60 година па се државна управа према њему хоће да послужи изузетном одредбом другога става чл. 127.
- У случајевима тачке 1., 2., 3., 4. и 5. службеник се одпушта, ако већ није задобио право на пензију, у противном пензионише; у случајевима тачке 6. и 7. службеник се одпушта и ако је већ задобио право на пензију; у случајевима тачке 9. и 10. службеник се одпушта; у случају тачке 11.

службеник се пензионише; а у случају тачке 8. отпушта се само онда, ако је дисциплински суд нашао да службеник има да изгуби пензију, иначе се пензионише.

Члан 119.

По вољи службеника служба престаје, кад службеник поднесе писмену оставку на службу односно кад се послужи правом предвиђеним у тач. 2. у последњем ставу члана 127.

Оставка односно молба за пензију мора се у случају последњег става члана 127. уважити најдаље у року од месец дана од дана када је стигла надлежном месту. Оставком губи службеник сва права службеника државних саобраћајних установа, али ако би се доцније вратио у службу, признаће му се време проведено раније у служби и за пензију и за напредовање.

Ако је код службеника, који је дао оставку, наступио случај из члана 164. или је противу њега поведено дисциплинско поступање, уважењем оставке обуставља се дисциплинско поступање, сем случаја ако има разлога веровати да је учинио дело, које за собом повлачи уклањање из службе, и о томе се уноси напомена у његов службенички лист. У случају повратка у службу дисциплинско поступање наставиће се.

Члан 120.

Одлуку о престанку службе на основу закона или воље службеника било да се њоме службеник одпусти или пензионише, доноси и то: за чиновнике главних група свију категорија Краљ, на предлог Министра Саобраћаја, а за све остale службенике Министар Саобраћаја, који ово право може пренети на своје подручне органе.

Противу ове одлуке може се жалити службеник, који је постављен Краљевим Указом, Државном

Савету у року од 30 дана од дана саопштења, односно од дана обнародовања у Службеним Но винама, ако се саопштење не може извршити. Остали службеници могу се жалити у истом року вишој власти, а против ове одлуке Државном Савету у року од 30 дана.

Престанак службе по извршној пресуди редовног или дисциплинског суда утврђује својим решењем она власт, која по овом закону има права постављати службенике. На то решење нема места жалби.

Члан 121.

По престанку службе, службеник не може сам напустити дужност, него мора бити надлежно разрешен. То се у случају отпуштања по пресуди редовног или дисциплинског суда и у случајевима тачке 1., 2., 3., 6., 8., и 9. члана 118. мора извршити одмах чим стигне саопштење о извршеној одлуци, по којој је служба престала, а у осталим случајевима најдаље у року од месец дана, од дана обавештења. Ако је службеник одсутан, па нема могућности да се редовним путем разреши, дан кад стигне обавештење о извршној одлуци узима се као дан разрешења.

Право на принадлежности активнога службеника има службеник до краја месеца, у ком је разрешен или у ком се сматра да је разрешен, односно у ком је умро.

ГЛАВА IX.

Пензије.

Члан 122.

Право на пензију имају сви службеници и њихове породице под условима овог закона.

Члан 123.

Све време које је службеник провео у служби државних саобраћајних установа или у другој државној служби (након навршene 21. године живота), било непрекидно било са прекидима, рачуна се у пензију, под условима овог закона.

Кад се дневничар — стални раденик — постави за службеника са годишњом платом, онда ће му се за пензију рачунати све време које је као стални раденик без прекида провео у служби државних саобраћајних установа, рачунајући од одслуђења војног рока, или од часа од када је ослобођен од овог служења.

Онима, који су пре постављења за сталне службенике са годишњом платом били на раду код државних саобраћајних установа као службеници под уговором, време проведено на том раду рачуна се за пензију.

Онима, који су за време рата били као државни службеници на војној дужности, време овако проведено рачуна се за пензију исто онако као што се рачуна активним официрима односно подофицирима за време рата.

Време проведено у војној служби у рату, као и у мирнодобској војној служби преко редовног рока рачуна се за пензију, онима који после постану службеници државних саобраћајних установа.

Време проведено у служби јавних самоуправних тела рачуна се за пензију лицима, која буду из те службе непосредно примљена у државну.

Време које одговара степену основне плате одређеном по трећем ставу чл. 60. лицима која из слободне професије буду примљена у државну службу, рачуна се и за пензију, али највише десет година.

Ако службеник без своје кривице, на каквом службеном послу буде тако повређен или тако

тешко оболи од болести, која се појавила као последица службе, да постане неспособан за даљу службу, признаје му се за пензију време, које је до сада провео у служби и још 10 година.

Члан 124.

Основ за рачунање службеничких пензија сачињавају плате (основна и положајна) и редовна станарина.

Право на личну пензију задобија службеник кад наврши 10 година службе која му се признаје за пензију.

Члан 125.

Од пензијске основе припада службенику за првих десет година службе 50%, а за свако даље пола године 1.25%, тако да за тридесет година добија потпун пензијски основ као пензију. Започето пола године рачуна се као потпуно.

Нови члан 126.

Службеници наведеним у последњем ставу чл. 26. овог закона, добијају за првих десет година службе 50%, а за свако даље пола године које проведу у служби поменутој у чл. 26. по 1.666%, тако да за 25 година проведених у тој служби добијају потпун пензијски основ као пензију. Започето пола године рачуна се као потпуно пола године. Ако се такав службеник премести из службе поменуте у чл. 26. у коју другу службу, рачуна му се пензија за време које није провео у тој служби по претходном члану овог закона.

Члан 127.

Службеник не може бити стављен у пензију пре но што наврши број година службе потребан за стицање пуне пензије.

Изузетно може се службеник ставити у пензију и пре овог времена, ако је навршио 60 година живота.

Мора се ставити у пензију и пре навршеног потпуног броја година службе службеник:

1. Који наврши 65 година живота;
2. Који је дуже од годину дана на расположењу, ако по општим прописима има право на пензију, и ако нема празног места (чл. 110.);
3. Код кога наступи случај из тачке 1., 2., 3. и 5. члана 118. овог закона, ако по општим прописима има право на пензију;
4. Када је дисциплинском пресудом осуђен на пензионисање.

Ако је службеник навршио број година за пуну пензију, на његову молбу мора се ставити у пензију.

Члан 128.

Службеник који је пензионисан из разлога изложених у тач. 1., 2., 3., или 4. чл. 118. вратиће се, на позив, опет у службу кад тај разлог престане, ако већ није навршио 60 година живота, али не може добити виши положај од оног са кога је пензионисан. Ако се службеник у овом случају не буде хтео примити службе, губи право на пензију.

Члан 129.

Пензионеру припада додатак на децу који је предвиђен за активног службеника, а под истим условима који важе за активне службенике,

Члан 130.

Право на породичну пензију за чланове своје породице задобија службеник, кад наврши 5 година службе, која му се признаје за пензију, а и пре тог рока у оним случајевима, у којима би сам службеник добио личну пензију пре навршења 10 година службе.

Члан 131.

Службеник који изгуби право на личну пензију губи право и на породичну, осим у случају предвиђеном у тач. 5. чл. 148.

Члан 132.

За рачунање породичне пензије основ је лична пензија службеника, коју је имао у часу смрти или би имао, да је у томе часу пензионисан. Ако службеник умре пре времена у ком му припада лична пензија, онда је за породичну пензију основ лична пензија коју би службеник имао, да је у томе времену навршио десет година службе.

Породицама оних службеника који, без своје кривице, на каквом државном послу буду повређени, или оболе од болести, која се појавила као последица вршења службе, па од тога умру, признаће се као основ за пензију онолико лична пензија, коликву би службеник имао, кад би у часу смрти имао још десет година службе више.

Члан 133.

Породична пензија припада на равне делове службениковој жени и деци рођеној у законитом браку или позакољеној. Више законитих жена службеника муслимана рачунају се заједно као један члан породице.

Члан 134.

Породична пензија службеника одређује се овако: једно лице добија 50%, два лица 65%, три лица 75%, а четири или више лица 85% од основа породичне пензије.

Члан 135.

Деци службеника која имају право на породичну пензију припада додатак на децу, рачунајући

једно дете мање, а ако је само једно дете, не припада му овај додатак. Ако и удова ужива породичну пензију заједно са децом, онда припада додатак на свако дете.

Члан 136.

Да ли постоји потреба, да лица која добијају породичну пензију, исту примају одвојено, одлучиће орган који одређује пензије, као и да ли ће се у овом случају, и у колико, делити и додатак на децу.

Ако за неко лице, које заједно са другима добија породичну пензију, наступи случај да му престаје право, одређује се осталима пензија према законској мери (чл. 134).

Члан 137.

Ако брак службеника није склопљен бар годину дана пре његове смрти, не припада његовој удови пензија, осим ако је иза њега остало законито дете, односно удовица осталла трудна, или ако је браком њихово дете озакоњено, или ако је смрт наступила од повреде или болести задобијене на државном послу, или од акутне болести која је настала после склопљеног брака.

Члан 138.

Количина личне пензије одређује се по службеној дужности истом одлуком којом се службеник пензионише.

Одлука о породичној пензији доноси се по службеној дужности, најдаље у року од месец дана, и то у случају смрти активног службеника од дана смрти, а у случају смрти пензионисаног службеника од дана пријаве и подношења исправе о смрти органу који је надлежан за одлуку о пензији.

Док се породична пензија не одреди, издаваће се породици умрлог службеника, на рачун пензије, једна трећина свих службеникових принадлежности,

ако је умро као активни службеник, односно једна половина, ако је умро као пензионисан. Исто важи и за случај, кад треба неког службеника прогласити мртвим, и то од дана његовог нестајања па до дана, који се судским решењем утврди као дан смрти.

Пензијске принадлежности теку од првог дана, наредног месеца иза месеца, у коме је наступио случај, по ком се пензија одређује.

Члан 139.

Нико не може добијати две пензије од државе. Ако има права на две, примаће већу. Активна службеница не може примати породичну пензију.

Пензија службеника и његових породица, са свима принадлежностима, може се, по молби онога који је стекао право на пензију, исплатити једном за свагда, у суми највише до 3 године, на предлог Министра Саобраћаја по саслушању Стручног Савета а на основу решења Министарског Савета.

Члан 140.

Право на пензију губе:

I. Службеници:

1. Губитком држављанства или ступањем у службу стране државе без дозволе Министарског Савета;
2. пресудом редовног или дисциплинског суда;
3. у случају предвиђеном у тач. 7. чл. 118.;
4. у случају предвиђеном у тач. 8. чл. 118., ако дисциплински суд нађе да службеник треба да пензију изгуби;
5. у случају чл. 128.;
6. смрћу.

II. Удовице:

1. Преудајом;
2. губитком држављанства :

3. осудом за кажњиво дело, за које би и службеник изгубио личну пензију;
4. примањем државне службе, док служба траје;
5. смрћу.

III. Деца :

1. Кад наврше пунолетство, а женска и пре пунолетства удајом. Изузетно, ако су на редовном школовању или одслуђењу редовног рока у војсци, и то уз доказ успешног учења односно војне службе, издаваће им се пензија до навршења 23. године живота. Ако су, или ако доцније постану телесно или душевно неспособна за привређивање, док та неспособност траје, издаваће им се пензија. Оба изузетка важије само ако се, уверењем надлежне власти, утврди да дете нема другог каквог издржавања;
2. губитком држављанства;
3. осудом за кажњиво дело, за које би и службеник изгубио личну пензију;
4. примањем државне службе, односно места питомца државе, или ма које јавне установе, док служба односно стипендија траје;
5. смрћу.

Члан 141.

Кад се удова службеника која има право на пензију преуда за службеника државних саобраћајних установа или другог државног службеника, па обудови, има право на породичну пензију иза првог мужа, ако јој иза другог не припада пензија, или ако је пензија иза другог мужа мања. Ако се преудала за лице које није државни службеник, па обудови, има право на породичну пензију првог мужа, само ако утврди, уверењем надлежне власти, да је сиротног стања.

Члан 142.

Решење о праву на пензију и о пензијским принадлежностима службеника и њихових породица, доносиће Министар Саобраћаја, који може ову власт да пренесе на свог Помоћника, Генералног Директора или Директора, и достављати интересованим странама, и то за државу: Министарству Финансија (државном правобораниоцу). Обе стране имају право жалбе Државном Савету, у року од два месеца, од дана пријема решења.

Члан 143.

Нико не може, без одобрења Министарског Савета, уживати пензију у туђој земљи.

Члан 144.

Све пензијске принадлежности службеника, на које се овај закон односи, издаваће се из државних средстава.

Како ће се поступити са фондовима из којих су ови службеници до сада примали пензије, регулисаће се специјалним законом.

ГЛАВА X.

Дисциплински прописӣ.

Члан 145.

Службеник, који у вршењу своје дужности повреди службене прописе, правила, упутства и наредбе, као и онај, који не ради у смислу положене заклетве или не врши дужности прописане законом, у служби или ван ње, чини службени преступ, и казниће се административном или дисциплинском казном, према томе, да ли је та повреда само нека неуредност, или се са обзиром на штету и опасност по интересе и углед службе, или због своје вели-

чине или због понављања или због отежаних околности, мора сматрати да је дисциплински преступ.

Суђење по казненом закону не искључује дисциплинско.

Члан 146.

Административно се казни свака неправилност, неуредност и немарљивост у вршењу службе, која за собом не би повлачила већу одговорност.

Административне су казне:

1. писмени укор и
2. новчана казна.

Казну писменог укора и новчану казну може да изрече непосредни старешина или старешина сваког вишег надлежства и то:

1. шеф службене јединице до износа тродневне плате;

2. начелник одељења до осмодневне плате и

3. директори до 15-то дневне плате, а Министар Саобраћаја до 30-то дневне плате.

Казна не може бити изречена пре него што је службеник саслушан. Образложена одлука о казни има се службенику саопштити писмено.

Новчане казне одбијају се од принадлежности, и то или од једанпут, ако казна не износи више од једне четвртине месечне плате, или у више месечних рата, што треба утврдити у решењу. Новчани износи од казни уносе се у болнички фонд. Свака административна казна бележи се у Службени Лист.

Административне кривице застаревају за годину дана.

Члан 147.

Жалбе против одлуке о казни подносиће се у року од 8 дана, од дана саопштења одлуке, и то надлежном Директору, ако је казну изрекао шеф јединице или начелник одељења Дирекције, а Генералном Директору, ако је казну изрекао Директор

Обласне Дирекције или начелник Одељења Генералне Дирекције за своје особље. Жалба против казне коју је изрекао Генерални Директор или Директор самосталних Дирекција, подноси се у истом року Министру Саобраћаја. На одлуку о казни, коју је изрекао Министар Саобраћаја или његов Помоћник нема места жалби.

Подношењем жалбе одлаже се извршење казне, док решење не постане извршно.

Члан 148.

Дисциплинске казне су:

1. писмени укор;
2. одузимање редовних принадлежности изузев стањарине највише до две године с тим, да ово одузимање не може бити веће од 20% у месецу;
3. стављање у пензију без одузимања пензијских принадлежности;
4. стављање у пензију са одузимањем пензијских принадлежности највише до 20% на месец, с тим да то одузимање има да траје за неко ограничено време, али највише за десет година.

5. одпуштање из службе. Ако је службеник, који се овом казном казни, у том времену већ био стекао право на пензију, губи то право за себе.

Казна одузимања принадлежности из тачке 2. преноси се са истим процентом и на пензијске принадлежности, ако се службеник још за трајања казне пензионише.

Казне из тачке 1. и 2. повлаче заустављање напредовања на виши степен плате и стањарине и то најмање за једну, а највише за три године. Дужина времена одређује се пресудом дисциплинског суда.

На тај начин изгубљено време за напредовање рачуна се одвојено од времена изгубљеног због слабе оцене. Но ако је службеник слабо оцењен

искључиво због истог преступа, ради којег је дисциплински кажњен, изгубиће за напредовање само оно време, које је у дисциплинској пресуди утврђено.

Члан 149.

Дисциплински се казни онај службеник, који учини тежи преступ, било намерно или непажњом, а нарочито:

1. неморално и недостојно владање у служби и ван ње, услед чега је службеник постао недостојан свог службеног положаја;

2. злостављање и нечовечно поступање са подређеним особљем, а у службеном додиру и са приватним лицима;

3. рђаво вршење старешинске власти према млађима, нарочито кад старешина доброг и ваљаних службеника рђаво оцењује, код виших власти клевета или неспособног и неваљалог заклања и препоручује;

4. непослушност према старијима или према наредбама виших власти, а нарочито одказ послушности;

5. свако злонамерно критиковање наредба и поступака власти, у циљу рушења реда и дисциплине;

6. саопштавање службених тајни;

7. немарно вршење и пренебрегавање дужности, које доводи у опасност сигурност саобраћаја, пруге или њених делова, као и сигурност имовине или лица у опште;

8. злонамерни и великим немарношћу учињени преступ против прописа, важећих закона, наредба и упутства;

9. учествовање у општој или делимичној обустави рада као и лабаво и споро вршење дужности у циљу отежавања или обуставе саобраћаја

(пасивна резистенција) или држање, подстицање или договарање у том циљу;

10. крађа имовине државних саобраћајних установа или оне, која је тим установама повећана, учествовање или подстицање или наговарање на исту;

11. уцењивање или изнуђивање ма какве награде, било за себе или за другог, или на рачун послова, који се раде по службеној дужности;

12. извршење у опште каквог кажњивог дела, које је у вези са службеним одношајем службеника;

13. утјаја или противпрописно руковање блајном као и извршење сваког другог дела преваре и противпрописног поступка из користољубља, као и оних дела, која се казне по прописима кривичног закона као и безчастећа, сваки поступак, којим се причињава или намерава учинити штета било саобраћајним установама, њиховим службеницима, било државној или приватној установи;

14. употреба лажних података при ступању у службу саобраћајних установа или прећутавање таквих околности, које би спречавале примање у службу, ако се ове и доцније докажу;

15. довођење у опасност безбедности саобраћаја немарношћу, лакомисленошћу, опијањем и.тд. или оштећивање или довођење у опасност материјалних и моралних интереса службе оваквим или овима сличним поступцима;

16. примање мита;

17. пијанство у опште за време службе или непосредно пред почетак вршења службе;

18. учествани неоправдани изостанци или недолажење на време на службу, као и чешће неправдано прекорачење одсуства;

19. лажно сведочење у дисциплинском поступку;

20. затајивање сродства;

21. ако је службеник у служби више пута административно или дисциплински кажњен за исте преступе или неправилности.

За сва напред наведена дела, у колико садрже елементе кривичних радња по општем казненом законику, поред започетог дисциплинског поступка, учиниће се пријава редовном суду ради даљег поступка. (чл. 164.)

Члан 150.

Отпустом из службе кажњавају се дела, која потичу из користољубља као: крађе, преваре, утаја, фалсификати исправа, примање мита, затим пијанство у служби код лица запослених непосредно у саобраћају, услед чега би трпела правилност и безбедност саобраћаја и најзад, ако службеник у времену од две године буде три пута дисциплински кажњен.

Члан 151.

Казне се имају одмерити према степену кривице, према отежавајућим односно олакшавајућим околностима, према степену опасности или величини штете. При одмеравању казне водиће се рачуна и о томе, да ли је службеник био и раније кажњаван за слична дела, но исто тако узевши у обзир и његово дотадање владање.

Дисциплинске новчане казне одбијају се месечно од редовних принадлежности (изузев стањарину.)

Члан 152.

Дисциплинске казне могу се изрећи само на основи претходно извршеног прописног дисциплинског поступка.

Сви службеници могу се казнити ма којом дисциплинском казном наведеном у члану 148. овог закона.

Члан 153.

За суђење свих дисциплинских кривица, код свих Дирекција и Генералне Дирекције образују се првостепени дисциплински судови из особља дотичне Дирекције односно Генералне Дирекције.

Члан 154.

Другостепени дисциплински суд за особље Обласних Дирекција образује се код Генералне Дирекције, а за особље осталих Дирекција и Генералне Дирекције код Министарства Саобраћаја.

Члан 155.

Одредбе овог закона односно кривица важе за све службенике.

Изузетно од чл. 153. и 154. овог закона за иследивање и суђење дисциплинских кривица, чиновника првих пет група I. категорије Дирекција и Генералне Дирекције као и своје особље Министарства Саобраћаја важе одредбе закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда.

Члан 156.

Дирекција ће за једну трогодишњу судску периоду предложити Министру Саобраћаја на одобрење 20 лица са исто толиким бројем заменика, као судије првостепеног дисциплинског суда и то: 6 из I., 4 из II., 4 из III. категорије чиновника, по 2 из категорија званичника и 2 из категорије служитеља.

Судије морају имати најмање 10 година сталне службе, а могу бити само она лица, која у току последњих 10 година нису дисциплински кажњена.

Из броја предложених судија, кад их Министар Саобраћаја потврди, одређивају Дирекције за трогодишњу судску периоду за сваку категорију и структу по 5 лица за судије и 5 за заменике, и то у сваструку по 5 лица за судије и 5 за заменике, и то у сва-

ком случају 3 из I. категорије чиновника, од којих је један председник. Овај мора имати најмање 15 година службе. Остала двојица судија узимају се из категорије и струке оног службеника, коме се суди или из најближе сродне струке.

Тужилац је шеф правног одсека или правно лице које он одреди, но без права гласа.

Деловође одређује Дирекција из броја својих сталних чиновника са правничком спремом. Деловођа нема право гласа.

Опуштени има право да себи узме браниоца из броја службеника државних саобраћајних установа или из реда јавних правозаступника.

Члан 157.

Право жалбе против пресуда првостепеног дисциплинског суда имају обе стране, т. ј. опуштени и тужилац.

Члан 158.

Другостепени дисциплински суд при Генералној Дирекцији и Министарству Саобраћаја састављен је из председника и 4 члана и исто толиког броја заменика, од којих двојица и председник имају бити из I. категорије чиновника, и поставља га, за трогодишњи судски период, Министар Саобраћаја.

Референт је шеф правног одсека Министарства Саобраћаја, односно Генералне Дирекције или његов заменик, но без права гласа.

Пресуда другостепеног суда је извршпа.

Члан 159.

Све судије дисциплинских судова као и њихови заменици, полажу при ступању на ову дужност пред старешином надлештва, односно пред Министром Саобраћаја ову заклетву:

„Ја Н. Н. заклињем се свемогућим Богом, да ћу дужност дисциплинског судије савесно, непристрасно и по чистом убеђењу вршити.

Како право судио, тако ми Бог помогао“.

О полагању заклетве саставиће се записник. На почетку сваког суђења председник ће упозорити чланове на значај положене заклетве.

Чланови дисциплинског суда, у вршењу своје судијске дужности, независни су и не одговарају никоме осим кривичном закону.

Члан 160.

У случају, кад у истом службеном преступу судељује особље разних Дирекција, за наређење и спровођење дисциплинског поступка за све окривљене службенике биће надлежна она Дирекција, т. ј. њен дисциплински суд, на чијој је територији преступ извршен.

Кад службеници једне Дирекције учине какав службени преступ на територији друге Дирекције, за наређење и спровођење дисциплинског поступка за све окривљене службенике биће надлежна она Дирекција, т. ј. њен дисциплински суд, чији су службеници окривљени.

Ако службеници разних Дирекција заједнички изврше разне службене преступе на територијама разних Дирекција, за наређење и спровођење дисциплинског поступка за све окривљене службенике, надлежна је она Дирекција. т. ј. њен дисциплински суд, која прва буде наредила односно почела дисциплински поступак за учињене преступе.

За службенике Генералне Дирекције, у сваком случају је надлежан првостепени дисциплински суд при Генералној Дирекцији.

Сукоб по надлежности појединих дисциплинских судова, решава Министар Саобраћаја, који може у изузетним случајевима за спровођење дис-

циплинског поступка делеговати један, по прописима овога закона иначе ненадлежан, дисциплински суд.

Члан 161.

У погледу изузетка дисциплинских судија важе прописи кривичног поступка.

Члан 162.

Дисциплински поступак дели се на дисциплинско ислеђење и дисциплински претрес.

Ако Дирекција, на основу стручног пслеђења, пронађе да постоји дисциплинска крвица, известиће писмено окривљеног службеника, да је против њега одређен дисциплински поступак, и назначиће дело преступа и име одређеног истражника.

Службеник мора бити саслушан, а његова крвица ислеђена.

Ислеђење ће вршити један истражник, кога надлежна власт одреди за сваки поједин случај. За изузетке истражника важа одредбе члана 161.

Ислеђење има за циљ, да утврди све околности које су потребне за даљи поступак, без обзира на то, да ли се истима окривљени терети или правда. Сваки важни и битни моменат ислеђења, као и сва саслушања морају се записнички утврдити.

Истражник саслушава окривљенога и сведоке, а према потреби и експерте. Сведоке може истражник саслушати, под заклетвом, или преко других власти, које су се дужне одавати захтеву истражника. Заклетву узеће истражник од сведока само онда, ако су њихови искази од битне важности и ако против тога не постоје разлоги, који постоје у кривичном закону у погледу заклетве сведока.

Пре полагања заклетве сведока треба их упозорити на законске последице кривоклетства. Ово треба утврдити у записнику. На захтев истражника

сваки је службеник дужан дати свој исказ, који се ставља у записник. У том циљу може истражник позвати све службенике на саслушање преко њихових старешина.

Члан 163.

Заклетва коју полажу сведоци у дисциплинском поступку гласи:

„Ја Н. Н. заклињем се свемогућим Богом, да сам по свему, о чёму сам запитан, по најбољем знању и савести говорио чисту и праву истину, и да ништа нисам прећутао, што је у вези са питањима, која су на мене управљена и што ми је о њима познато.

Тако ми Бог помогао“.

Заклетва, коју полаже вештак гласи:

„Ја Н. Н. заклињем се свемогућим Богом, да ћу своју дужност вештака вршити савесно, непријатарно и по чистом убеђењу и да ћу на постављена питања дати одговор по најбољем знању. Тако ми Бог помогао“.

Члан 164.

Ако је дело, које је предмет дисциплинског ислеђења такво, да се оно кажњава и по кривичном закону, власт, која је овлашћена одредити дисциплинско ислеђење, известиће о том кажњивом делу надлежни кривични суд.

Ако би такво дело, по нахођењу надлежне власти повлачило казну отпуштања из службе, та власт, без обзира на кривични поступак, упутиће предмет дисциплинском суду и известити га, да је дело упућено и редовном суду. Дисциплински суд, не чекајући да се поступак код редовног суда оконча, може изрећи казну отпуштања из службе, ако нађе да томе има места. Ако пак нађе да не треба применити такву казну, дисциплински суд ће, образложеном одлуком, обуставити даљи дисциплински поступак и одложити суђење, док редовни суд не донесе извршну пресуду

Против одлуке о одлагању суђења, надлежна власт може се жалити другостепеном дисциплинском суду. Ако овај суд нађе да одлагање није оправдано, вратиће предмет првостепеном суду ради пресуђења.

На исти начин поступиће се кад је за такво дело најпре поведен кривични поступак, било по службеној дужности било по тужби приватног лица. У том случају редован суд дужан је одмах о томе известити власт, која је надлежна да против службеника поведе дисциплински поступак.

Ако је службеник извршном пресудом кривичног суда осуђен на губитак звања или за такав преступ, с којим је по закону везан губитак државне службе или звања, биће одпущен из службе, без провођења дисциплинског поступка. У противном, ако службеник осудом кривичног суда није осуђен на губитак државне службе или звања, или ако са изреченом казном није по закону везан губитак државне службе или звања, надлежна власт, која има право наређивати дисциплинско истељење, одлучиће у сваком случају, да ли ће се против тог службеника поступити и дисциплински или не.

Члан 165.

Ако је службеник извршном пресудом кривичног суда осуђен на лишење слободе за извесно време, и по постојећим законима не мора бити одпущен из службе, у изузетним и нарочитих обзира вредним случајевима, даће се службенику одсуство по повољном мишљењу надлежног дисциплинског суда, а у циљу издржавања казне, но без икакових прија у циљу издржавања казне, но без икакових прија надлежности. Ово време неће му се урачунавати за унапређење ни за пензију.

Члан 166.

Записник о дисциплинском истељењу треба да има ове податке:

1. место и дан, где и када је записник састављен или продужен;

2. предмет, односно против кога, у ком циљу и по чијем наређењу (број тога наређења) истељење се врши;

3. течај и садржај саслушања и утврђивање факта;

4. именовање свих лица, која суделују код саслушања, и њихове подписе.

Дисциплинско истељење редовно почиње са саслушањем окривљеног, коме ваља предходно саопштити, због чега се истељује.

У интересу успеха истељења, и када то природа предмета захтева, може се одступити од предњега реда. У том случају истедник, у првом реду, прикупиће потребне податке и провериће сумњиве податке, а после тога саслушати окривљеног и том приликом саопштити му све податке, који га терете.

Истедник је дужан водити рачуна о том, да се утврде све околности и искази, било да терете окривљеног, било да га правдају, и да све те околности, односно искази, уђу у записник. У том циљу може и окривљени и други службеник или експерт бити и више пута саслушан.

Лица чији су искази о важнијим околностима противувречни, треба суочити, према потреби треба проучити исправе или друге предмете и набавити исказе и других лица, која нису службеници, ако су им познате околности, које се односе на предмет истељења.

Питања треба ставити у записник само онда, ако је то потребно за боље разумевање одговора.

Битне исказе и изјашњења саслушаних лица, као и њихове одговоре, којима се утврђује дело, треба записати, по могућности, сопственим речима саслушаних.

После саслушања треба саслушаном лицу исказ прочитати и растумачити и извршење овога у записнику утврдити, поред забелешке да ли саслушани остаје при свом исказу или не.

Тужилац и бранилац не смеју бити присутни саслушању окривљенога и сведока. Прикупљени подаци, искази сведока и т. д. или један део њихов, могу се доставити тужиоцу, у циљу да на њих стави своје опаске, да их провери или да их прими на знање, а и окривљеноме све ово треба у целости саопштити. Окривљени треба у записнику изрично да потврди да му је саопштење учињено. Ако окривљени наведе нове податке, у циљу утврђења правог стања или ради допуне доказа ради своје одбране, ислеђење треба проширити и на ове нове податке, односно доказе, и продужити дотле док предмет не буде у сваком правцу исцрпљен.

Ако у току ислеђења искрсну нови подаци и околности, које дају места сумњи, да поред преступа о коме се води ислеђење има још и других кривица, онда ислеђење треба проширити и на овај нови преступ, без икаквог нарочитог наређења.

Записник ће подписати иследник на крају, а саслушани сваки за себе после сваког извршеног саслушања. Ако њихово саслушање заузима више табака потписаће се сваки табак. Ако саслушани незна да се потпише, ставиће свој знак руке место потписа, а његово име написаће онај, који пише записник и то потврдити својим потписом.

Ако саслушани неће да потпише свој исказ или да стави на њега знак своје руке утврдиће се то у записнику на крају његовог исказа.

У записнику не сме се ништа брисати ни мењати. Ако је ипак потребно, да се што брише, поједине речи треба тако прецртати, да остану читке. У записнику треба нарочито поменути, ако је што

брисано и ако су речи накнадно уметане. Саслушани треба да се потпише на оном месту, у знак да су измене или допуне чињене са његовим знањем.

Члан 167.

По свршеном ислеђењу иследник спроводи сва акта ислеђења надлежној власти, која је наредила ислеђење, са својим извештајем, уз који прилаже и оверени препис службеничког листа дотичног службеника.

На основу успеха ислеђења, надлежна власт може даљи поступак обуставити или окривљенога административно казнити, или наредити да се ислеђење допуни или предмет упутити дисциплинском суду на суђење. Своју одлуку саопштиће надлежна власт окривљеном писмено, а ако преда окривљенога дисциплинском суду ради суђења, доставиће окривљеном препис тужбе поднете суду.

Члан 168.

Председник дисциплинског суда одређује дан суђења, о чему извештава писмено оптуженога, тужиоца и чланове суда, с позивом, да дођу на усмени претрес.

Оптужени или његов бранилац може пре одређеног претреса, прегледати иследна акта, правити белешке и до дана претреса поднети суду и писмену одбрану.

Оптужени има право пред судом сам се бранити, а може имати и браниоца. Ако је бранилац активни или пензионисани службеник државних саобраћајних установа мора бити из седишта дисциплинског суда. Ако је бранилац државни службеник, он не сме од окривљенога примити никакву награду, нити му је може дисциплински суд досудити. Ово последње важи и за јавне правозаступнике.

Тужбу заступа тужилац, кога одређује Дирекција. За изузетку тужиоца важе исте одредбе као и за државне тужиоце. Исследник не може бити ни тужилац ни бранилац ни вештак.

Члан 169.

Ако председник суда нађе за потребно, позваће на расправу сведоке и вештаке преко надлежног старешине. Дисциплински суд може од сведоке и вештака узети заклетву на њихов исказ.

Члан 170.

Судском претресу могу присуствовати оптужени његов бранилац и тужилац, а њихов изостанак не спречава судски претрес, ако се утврди, да је позив на претрес прописно достављен.

Ако би се имала изрећи казна отпуста, а оптужени није предао благовремено своју писмену одбрану, нити је он или његов бранилац присутан, претрес ће се одложити, а председник ће одредити нов претрес и саопштити то оптуженом, с тим да ће се одређеног дана претрес одржати у сваком случају.

Претресом руководи председник, или његов заменик. Он води бригу о томе, да на претресу влада мир и ред и има право да тужиоца, оптуженога, браниоца као и сведоке и вештаке због ометања рада и због увредљивих израза позове на ред, казни административном казном, искључи од даљег расправљања, и нареди да дотично лице има одмах папустити просторију, у којој се одржава претрес. Ова кажњавања или одузимања речи или удаљење из просторије треба да се заведе у записник са образложењем. Председник суда у овим случајевима може изрицати онолике новчане казне, колико и начелник оделења.

Члан 171.

Претрес отвара председник читањем одлуке, којом се одређује претрес и обазнађује предмет претresa, утврђује, ко је присутан и с којим правом, даље да ли су позиви на претрес прописно достављени или не.

После тога позива присутне да учине своје примедбе, у погледу изузетка судија или ког другог лица. Овентуално учињеним примедбама суд одмах доноси своју одлуку, а ако их нема, председник утврђује, да је суд способан за доношење одлуке.

ПРЕ почетка претresa председник ће упозорити судије на значај положене заклетве.

Председник, или по његовом наређењу један од судија, излаже цео предмет на основу исследних аката. Ако на претрес није дошао тужилац читаће се поднета тужба, а ако ни оптужени ни његов бранилац нису дошли на претрес или по њиховом захтеву, прочитаће се и писмена одбрана.

Чланови дисциплинског суда, тужилац, оптужени и његов бранилац, могу предложити, да се прочитају и поједина исследна акта, а осим тога могу сведоцима и вештацима постављати питања, у сврху, да се утврди право стање ствари. После овога тужилац и оптужени или његов бранилац могу поднети предлоге, да се допуни доказни поступак. О овоме предлогу одлучује дисциплински суд.

Ако суд нађе за потребно, да се допуне докази, може одмах саслушати сведоке и вештаке, ако су присутни, или поверити исследнику, да он прибави нове доказе или може наредити да се позову и други сведоци односно вештаци.

По завршеном претресу изнетих доказа председник даје реч тужиоцу, затим браниоцу односно оптуженом, који увек има последњу реч.

Суд има право заклињати сведоке и вештаке на претресу, ако јаће, да је потребно и ако већ

нису саслушани под заклетвом за време ислеђења. Сведоци се заклињу после испита, вештаци пре вештачења.

После говора оптужбе и одбране закључује председник претрес, а суд се повлачи на већање и доношење пресуде.

Члан 172.

На претресу води се записник, у који се уписује дан претреса, имена судија, деловође и заинтересованих страна као и цели ток претреса у главним тачкама.

О већању и гласању, које је тајно, води се одвојени записник, који се прилаже акту у затвореном писму под печатом дотичног суда.

Оба записника потписују председник и деловођа. Овај последњи нема права гласа ни у већању ни у гласању.

Члан 173.

Већање дисциплинског суда бива у тајној седници, у којој могу суделовати само чланови суда и деловођа. Дужност реферисања врши један од судија, кога одреди председник.

Ако суд при већању нађе, да је ислеђење непotpuno и да предмет није довољно расветљен, одредиће хитну допуну ислеђења и у ту сврху одговарајући претрес.

Ако суд нађе, да је предмет довољно ислеђен, референт предлаже одлуку, која би се имала донети. После референта остале судије дају своје одвојена мишљења, ако их имају, а суд после тога, доноси своју одлуку већином гласова.

Забрањено је мишљења, предлоге, изјаве и гласања, изношена за време већања, саопштити било вишеју власти, било заинтересованим лицима (опту-

женом, тужиоцу, браниоцу, сведоцима, вештацима), било коме трећем лицу. Ова забрана важи и за деловођу.

Члан 174.

Дисциплински суд није везан ни за каква доказна правила, већ суди по слободном уверењу добијеном на претресу.

Чланови суда оцениће савесно и брижљиво све околности, па ће на основу законских одредаба и других прописа дати своја мишљења и гласати по својој савести и убеђењу.

Дисциплински суд ће оптуженог: или ослободити, или ће га огласити за крива за административну или дисциплинску кривицу. За административну кривицу оптужени предаће се ради казне његовој надлежној власти, да ова изрече административну казну, а ако суд нађе оптуженог кривим за дисциплинску кривицу, казниће га дисциплинском казном. У исто време, донеће суд одлуку и о задржаним принадлежностима, ако је оптужени био уклоњен од вршења дужности, а тако исто и о трошковима поступка, које ће сносити управа, ако је оптужени ослобођен.

Чланови суда дужни су гласати, а гласање почиње од најмлађег судије, према њиховом рангу. Председник гласа последњи.

Ако, сем предлога оног судије, који врши дужност референта, при већању има и других предлога, а ни један предлог не добија апсолутну већину, онда ће се гласати по сваком предлогу засебно и то тако, да ће се најпре гласати по предлогу који повлачи најстрожију казну, затим о блажијем све до најблажијега, па и до предлога за ослобођење оптуженог, ако такав предлог постоји, док се не добије апсолутна већина за један предлог.

Члан 175.

Пресуду дисциплинског суда објављује председник одмах усмено, истичући при том најважније тачке образложења. Поред тога, најдаље за осам дана од дана усменог објављивања, треба осуду са образложењем писмено доставити оптуженом и тужиоцу, односно надлежној власти, која је наредила дисциплинско ислеђење.

Ако се пресуда не може доставити оптуженом лично, она ће се објавити у Службеним Новинама дотичне надлежне власти. У року од 8 дана, после ове објављење пресуде, сматраће се да је иста оптуженом уручена.

Пресуда дисциплинског суда састоји се из два дела и то: из пресуде и њеног образложења.

Пресуда мора садржавати ове податке:

- а) да ли постоји дело дисциплинске кривице или не; ако постоји, у чему је та кривица;
- б) изречену казну;
- в) одредбу о задржаним принадлежностима, ако је службеник био уклоњен од вршења дужности и
- г) одредбе о трошковима.

Образложение треба да садржи све оне околности и доказе, који су служили за основицу при изрицању пресуде.

Писмене примерке пресуде подписује председник дисциплинског суда.

Члан 176.

Против пресуде првостепеног дисциплинског суда може се осуђени и тужилац жалити другостепеном суду, у року од 15 дана од дана уручења писмене пресуде, односно по објављењу у Службеним Новинама.

Жалба се може пријавити и усмено на дисциплинском претресу, после објављење пресуде, и

она ће се увести у записник. Овако усмено предате жалбе може жалилац накнадно и писмено образложити у року одређеном за подношење жалбе.

Ако се у поменутом року не поднесе жалба, дисциплинска пресуда постаје извршна. Благовременим подношењем жалбе одлаже се извршење пресуде.

Жалба против пресуде првостепеног дисциплинског суда упућује се другостепеном дисциплинском суду, а предаје се суду који је изрекао пресуду, преко дотичне надлежне власти. Првостепени суд шаље жалбу са свим актима другостепеном суду.

Писмена жалба сматра се да је благовремено поднета, ако је у законском року предата било непосредном старешини било непосредно дотичној надлежној власти, било пошти препорученим писмом.

Жалилац може да повуче своју жалбу све до часа, док другостепени суд не почне тајно већање ради доношења одлуке о жалби.

Другостепени дисциплински суд редовно расматра и расправља предмет на основу поднетих аката. Кад другостепени суд из дисциплинских аката утврди, да је првостепени суд у свом поступку или при доношењу одлуке повредио прописе овог закона у формалном погледу, или ако је ислеђење толико непотпуно и недовољно, да се по мишљењу другостепеног суда не може донети коначна одлука, другостепени суд има права поништити пресуду првостепеног суда и одредити: или ново ислеђење или дослеђење или нов претрес при првостепеном суду ради доношења нове пресуде.

Ако се пресуда првостепеног суда односи на чије окривљеника, пресуда се поништава и у погледу оних окривљених, за које није поднета жалба ако се може утврдити, да се недостатци учињени за време поступка или при доношењу пресуде односе и на онај део поступка и пресуде. Ако би

другостепени суд нашао за потребно, да се понова саслушају тужилац, оптужени, сведок или вештак, суд их може позвати на саслушање, или може то саслушање поверити било једном члану суда, било ист следнику. Ови позиви достављају се преко дотичне надлежне власти.

За другостепени дисциплински суд важе у по гледу претреса, већања и доношења одлуке, исте одредбе као и за првостепени дисциплински суд.

Члан 177.

Ако другостепени дисциплински суд нађе, да је поступак првостепеног дисциплинског суда у свему потпун и правilan и да је дело потпуно ислеђено, он ће потврдити пресуду првостепеног дисциплинског суда, или ће је преиначити и донети другу пресуду која је коначна.

Пресуда другостепеног дисциплинског суда по стаје извршна одмах после саопштења или објаве како је то предвиђено чланом 175. овог закона.

Члан 178.

Председник првостепеног суда дужан је писмену одлуку другостепеног дисциплинског суда са свим актима и са записником о претресу послати оној надлежној власти, која је претресани предмет упутила дисциплинском суду.

Дисциплинске одлуке доставља заинтересованим лицима дотична надлежна власт.

Члан 179.

Чим дисциплинске пресуде постану извршне, надлежна власт дужна је да их одмах изврши.

Доставу свих писмених обавештења, позива и одлука о дисциплинском поступку треба извршити тако, да прималац својим потписом потврди пријем. Ако службеник не би хтео да прими односни акт,

његов службени старешина потврдиће то на до тичном акту у присуству два сведока, чиме се сматра да је саопштење извршено.

Члан 180.

Ако је дисциплински поступак прекинут или је оптужени пресудом ослобођен, тужилац може за хтевати поновљење дисциплинског поступка, ако изнесе нове чињенице и доказе који по себи, или у вези са пређашњим доказима, доказују дисци плинску кривицу, која још није застарела.

Тако исто може и службеник, суђен на дисци плинску казну, која је постала извршна, или његови законити наследници, и по издржаној казни затра жити поновљење дисциплинског поступка, ако изнесу нове чињенице и доказе, који по себи или у вези са ранијим доказима могу утврдити његову не виност или изазвати смањење казне.

О поновљењу дисциплинског поступка одлу чује дисциплински суд, који је судио у првом степену и то без усменог претреса.

Против одлуке, којом се не допушта поновљење дисциплинског поступка има места жалби другостепеном дисциплинском суду у року од 15 дана.

Ако суд одобри поновљење поступка, поступа се по прописима дисциплинског поступка и доноси нова пресуда. У исто време обуставља се извршење дисциплинске казне, ако већ није извршена.

Ако се поновљење допусти у корист службеникову па буде опет осуђен, не може се казнити оштријом казном од пређашње. Извршена казна увек се рачуна у нову казну.

Дисциплински суд, кад допусти поновљење у корист оптуженога може га одмах, без претреса, или ослободити или осудити на мању казну, ако и тужилац и оптужени на тај скраћени поступак пристану.

Кад се новом пресудом службеник ослободи или осуди на мању казну, има му се накнадити све што је и у колико по првој пресуди више изгубио.

Члан 181.

Дисциплинске кривице застаревају за пет година од дана извршеног дела, а ако је дисциплински поступак поведен, од дана кад је поступак прекинут.

Кривице које поред дисциплинске одговорности повлаче и кривичну одговорност за злочинство или друго нечакно дело, не застаревају дисциплински.

Смрћу оптуженога прекида се дисциплински поступак.

Члан 182.

Све казне административне и дисциплинске уписују се у службенички лист службеника.

Административне казне губе све правне последице после 4 године, ако службеник није за то време био поновно кажњаван, а дисциплинске после седам година ако службеник за то време није понова дисциплински кажњаван, или ако није против њега одређивано дисциплинско ислеђење и доцније утврђена дисциплинска кривица.

Члан 183.

Надлежна власт мора уклонити од вршења дужности службеника, кад падне под стечај, а може то учинити, кад падне под кривично или дисциплинско ислеђење, и ако прети опасност да ће се осујетити ислеђење или оштетити имовина било државне саобраћајне установе било туђе, или најзад кад безбедност саобраћаја или интереси службе то захтевају.

Сваки предпостављени може подређеном службенику забранити даље вршење његове службе, кад то безбедност саобраћаја неодложно захтева.

Но у таквом случају дужан је непосредни старешина одмах известити надлежну власт, уз навод разлога, због којих је службенику забрањено даље вршење дужности, па ће надлежна власт донети коначно решење.

За све време док је службеник уклоњен од дужности, не сме се удаљавати из места свог сталног борављења без нарочитог одобрења старешине, у противном обустављају му се све принадлежности. Службеник за то време не сме носити службено одело, нити му се може поверити вршење до тадање дужности; акта, исправе и службене књиге одузимају се од њега.

Против одлуке о суспендовању има места жалби у року од 15. дата, но подношење жалбе не обуставља суспендовање.

Члан 184.

Када надлежна власт донесе одлуку о удаљењу од дужности може одредити, да се службенику умањи његова плата (основна и положајна) до половине.

Ако службеник буде судом ослобођен вратиће му се обустављене принадлежности.

Ако кривична казна повлачи губитак службе односно ако је службеник дисциплински кажњен по тачци 3., 4. или 5. чл. 148., губи право на обустављене принадлежности у корист државне касе.

Ако кривична казна не повлачи губитак службе односно ако је службеник дисциплински кажњен по тачци 1. или 2. чл. 148. дисциплински суд решиће, дали ће му се и у колико вратити обустављене принадлежности.

Члан 185.

Сва саопштења у дисциплинском поступку вршиће се непосредно окривљеном или лицу, које је

окривљени за то овластио. Ако није могуће ни једно ни друго, саопштења се објављују у Службеним Новинама саобраћајних установа.

Члан 186.

Сви предмети дисциплинске природе сматрају се хитним.

Члан 187.

Пензионери ће одговарати дисциплински:

1. за дисциплинске преступе учињене за време, док су били активни службеници;
2. за тешке повреде угледа њиховог реда учињене у пензији и
3. за злочинства и нечасна дела, за која је надлежан и редовни суд.

Члан 188.

Дисциплинске су казне за пензионере:

1. писмени укор;
2. умањење пензијских принадлежности, највише до 20%, за неко ограничено време, највише 10 година; и
3. губитак права на пензију.

Члан 189.

За дисциплински поступак против пензионера надлежан је првостепени дисциплински суд оне власти, у чију област спада место њиховог сталног пребивања, а за бивше службенике Генералне Дирекције и Министарства Саобраћаја дисциплински суд ових власти.

За пензионере првих пет група прве категорије надлежан је дисциплински суд по општем закону о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда.

Ако пензионери живе у иностранству, надлежан је онај суд, који је надлежан за места, у којима су били последњи пут у активној служби.

Члан 190.

Дисциплински поступак за пензионере исти је као и за активне службенике.

Члан 191.

У дисциплинском поступку не плаћају се таксе.

Члан 192.

Све дисциплинске кривице учињене пре обнадковања овог закона пресудиће се по казненим одредбама досадашњих дисциплинских прописа, у колико одредбе овог закона нису блаже.

У погледу саме процедуре примениће се одредбе овог закона одмах и на оне случајеве, које су већ у току, осим оних који су у првом степену већ пресуђени.

Члан 193.

За време ванредних прилика и потреба, ради учесталих повреда службених дужности, које у великој мери доводе у опасност експлоатацију државних саобраћајних установа или јој се наносе велике штете, Министар Саобраћаја, по саслушању Министарског Савета, може наредити за извесно време, за извесне преступе и извесна подручја, изузетно дисциплинско суђење. Ово се наређење мора објавити у Службеним Новинама (државним) и у Службеним Новинама Саобраћајних установа.

У овом случају судиће изузетни дисциплински судови на основи скраћеног дисциплинског поступка, који морају да се држе битних начела редовног дисциплинског поступка.

Дотична надлежна власт у сваком случају испе-диће кривицу службеника и утврдити је, а пресуду изрећи после учиненог претреса један нарочити дисциплински суд од три лица, која именује Министар Саобраћаја само за ове случајеве. Пресуда ће се доставити писмено оптуженом, а у њој ће се назначити дело и образложение.

Овај изузетни дисциплински суд може изрећи сваку дисциплинску казну, која постаје одмах извршина.

Пресуда ће се доставити службенику лично, но ако то није могуће, објавиће се у Службеним Новинама саобраћајних установа.

Казне изречене по овом члану имају исте последице, као да их је изрекао редовни дисциплински суд.

Против пресуде дисциплинског суда, која је изречена на основи овог члана, има места жалби Министру Саобраћаја у року од 8 дана, после доставе или објаве. Подношење жалбе ни у ком случају не обуставља извршење донете пресуде. Решење Министра Саобраћаја по овој жалби је коначно.

Службеници, који су по овом члану отпуштени из службе, не могу се више примити у службу државних саобраћајних установа.

ГЛАВА XI.

Прелазна наређења.

Члан 194.

Од дана обнародовања овог закона службеници стављају се на расположење, с тим да, вршећи своју досадању дужност, примају све досадање при-надлежности. Најдаље у року од 4 месеца има се донети одлука, који ће се од њих задржати и даље

у државној служби. За које се службенике не донесе никаква одлука у том времену, сматраће се да су задржани на својим положајима.

Ревизијом могу се укинути поједина звања или службена места.

Члан 195.

Пошто се у року од 2 месеца донесе уредба предвиђена у чл. 13. овог закона, најдаље у року од три месеца после тога извршиће се разврстavaње службеника на основу овог закона и те уредбе.

Члан 196.

При свакој Дирекцији, Генералној Дирекцији и Министарству Саобраћаја установљава се нарочита комисија, која има дужност, да прикупи све по-потребне податке за доношење одлуке о превођењу и да их са својим мишљењем подноси Министру Саобраћаја, који доноси одлуку о томе.

Комисија се састоји из 5 чланова. Министар ће, пре образовања комисије, донети одлуку о превођењу службеника од начелника па навише, па ће из броја преведених образовати комисију. У случају потребе може се при једном надлештву образовати и више комисија.

Члан 197.

У року од два месеца од дана обнародовања овог закона, имају сви службеници поднети доказе о прописаној спреми. На тражење службеника Министар Саобраћаја може овај рок продужити још за 2 месеца.

Члан 198.

На одлуку којом се службеник преводи по овом закону има места жалби Државном Савету у року од 30 дана по саопштењу.

На одлуку којом се службеник не преводи по овом закону нема места жалби.

Члан 199.

Превођење службеника извршиће се према стању на дан обнародовања овог закона.

Члан 200.

Са чиновницима, за које се донесе одлука да се преводе, поступиће се овако:

I. Чиновници који имају прописану спрему за струку у којој служе:

1. ако на дан обнародовања овога закона имају најмање 8 година службе, долазе у оне групе, које одговарају положајима на којима су се затекли;

2. ако на дан обнародовања овог закона имају мање од 8 година службе, долазе у оне групе у које, према годинама службе, по овом закону могу доћи. Ако су на нижем положају, но што би могли бити по овом закону, долазе у групу која одговара положају на коме су се затекли, ако су на вишем, слизе у групу, у којој би по закону највише могли бити.

II. Чиновници који немају прописану спрему за струку у којој служе:

1. садањи чиновници саобраћајних установа, који немају законске квалификације, које се траже за чиновнике I. категорије, могу се исузетно, а према потреби службе, још за пет година по ступању у живот овог закона, постављати на положај чиновника I. категорије, али морају имати 12 година службе, од којих најмање 10 година у служби саобраћајних установа, но не могу добити положај 1. и 2. групе;

2. сви чиновници који се сада налазе у служби државних саобраћајних установа, а немају квалификације, које се траже за чиновнике II. категорије,

рије, могу се изузетно и по потреби службе још за 5 година по ступању на снагу овог закона, постављати на положај II. категорије чиновника, али морају имати најмање 12 година регулисane службе, од којих најмање 10 у служби дотичне саобраћајне установе. Ово се не односи на оне чиновнике београдске дирекције, за које се је по садањем Закону о уређењу Српских Државних Железница тражило 7 разреда средње школе и полагање стручних испита као ни за ученике државне железничке школе. Ови се преводе без обзира на године службе у другу категорију чиновника по овом закону;

3. поред службеника са 4 разреда средње школе у III. категорију чиновника улазе и они службеници, који немају школску квалификацију прописану за ту категорију, али имају другу спрему, која се у смислу члана 8. овог закона сматра једнака овој.

Члан 201.

Званичници долазе у оне групе, које одговарају служби у којој се употребљују у часу превођења. У 1. групу I. категорије званичника уврстиће се они који имају најмање 15, а у 2. групу они који имају најмање 9 година службе.

У 1. групу II. категорије званичника уврстиће се они који имају најмање 12, а у 2. групу они који имају најмање 9 година службе.

Члан 202.

Од служитеља уврстиће се у 1. групу они који имају најмање 15 година службе.

Члан 203.

Службеници, који због нове организације државне управе, дођу по превођењу на овај закон у једну групу која је нижа од њиховог, ранијег положаја, који је новом организацијом укинут, доби-

јају изузетно плату оне групе која одговара њиховом положају по старој организацији, све док напредовањем не дођу опет у групу која одговара њиховом ранијем вишем положају, односно док им активна служба не престане.

Члан 204.

Сви службеници за које се донесе одлука да се преводе, долазе на онај степен основне плате који одговара годинама службе по члану 211.

Члан 205.

Службеници у целој Краљевини уживаће сталност по истеку три године од дана ступања на снагу овога закона, без обзира на досадање прописе.

Члан 206.

Службеницима из свих правних области од којих је састављена Држава, било да су по досадањим законима имали права на пензију или не, па буду преведени по овом закону, признаје се за пензију све време, проведено у служби пре обнародовања овог закона, које се признаје у члану 123. овог закона, са ограничењем у погледу оних службеника који по досадањим законима нису имали право на пензију, да им се то време рачуна само од навршene 21. године живота.

Члан 207.

Службеницима који су из службе бивших земаљских, градских или верско-просветних аутономија непосредно ступили у службу, као и пензионерима таквих установа, време проведено у таквој служби признаје се као време службе код државних саобраћајних установа.

Службеници који су, пре уједињења, били у крајевима ван Србије и Црне Горе, радници сло-

бодних професија, па су после уједињења, у циљу олакшања организација државне управе у тим крајевима, ступили у службу саобраћајних установа, и то најмање 2 године пре обнародовања овог закона, и у њој се у том часу затеку, на име пензије признаје се за сваку годину службе код државних саобраћајних установа по једна година проведена у слободној професији пре уједињења, и то уз услове ако у служби државних саобраћајних установа остану најмање 5 година, односно до смрти, ако би пре тога рока умрли и да се на тај начин може уважити највише 15 година рада у слободној професији пре уједињења.

Члан 208.

Они службеници, који су преузети од раније аустро-угарске управе и који су положили заклетву верности, па се у часу ступања на снагу овога закона налазе у активној служби, а нису постали наши поданици, могу се задржати као контрактуални службеници, док не стекну право држављанства.

Члан 209.

Службеници раније пензионисани остају и даље са истим пензијама и додацима на скупоћу.

Службеници пензионисани после ступања на снагу овог закона, а у року од три године од дана ступања његовог у живот, уживаће пензију по одредбама досадањих закона. Од овога се изузимају службеници који буду пензионисани пошто су највиши законски број година службе, или су достигли старост после које по закону морају да иду у пензију.

Службеницима, који вршећи своју дужност, буду онеспособљени, Министарски Савет може признати право да буду пензионисани по одредбама овога закона.

Године проведене у Јужној Србији рачунају се двоструко за пензију и то од дана ступања у живот овога закона, па за пет година.

Члан 210.

Породицама службеника којима су породичне пензије припале пре обнародовања овог закона, остају и даље исте принадлежности, урачунајући у њих и садање додатке на скупоћу.

Кћерима службеника којима је по досадањим законским прописима породична пензија припадала и преко границе, коју је овај закон повукао, остаје то право и надаље под условима досадањих прописа, но са сумом одређеном у овом закону.

Члан 211.

За одређивање периодских степени основне плате рачуна се време службе, које се рачуна за пензију, односно време које је признато нарочитим законским прописима, с тим да се то време у сваком случају уважава само по његовом ефективном трајању.

Службеницима који се помињу у другом ставу члана 207. рачуна се у ефективне године службе и онај број година проведених пре ступања у службу државних саобраћајних установа у слободној професији, који одговара броју година државне службе који имају на дан обнародовања овог закона.

Члан 212.

Службеници за које се донесе одлука да се не преводе, ако су по досадањем закону стекли право на пензију, пензионише се по досадањем закону, а ако нису стекли право на пензију, одпустиће се из службе и добиће на име накнаде своју тромесечну дотадању систематску плату са додацима на скупоћу, ако су били мање од 5 година у непрекид-

ној служби, а своју тромесечну дотадању систематску плату са додацима на скупоћу, ако су били најмање пет година у непрекидној служби.

Члан 213.

На службенике из области ван Србије и Црне Горе који су ступили у службу пре 28. јуна 1921. године примениће се одредба тачке 10. члана 118. након две године после обнародовања овог закона.

Члан 214.

Одредба пегог става члана 123. има се применити само на службенике који буду учествовали у будућим ратовима.

Што се тиче резервних официра у погледу рачунања ратних година службе за пензију, сни задржавају права, која су стекли чл. 22. закона о устројству војске од године 1904.

Члан 215.

Принадлежности по овом закону биће државним буџетом регулисане, а право на њих службеницима који буду преведени, тече од 1. октобра 1923. године.

Члан 216.

Прописи овога закона о платама и пензијама службеника вредеће дотле док се, променом животних прилика и поправком вредности динара, не укаже потреба да се новим законом, када буду предходно додаци на скупоћу као непотребни укинути, плате и пензије измене, и прилагоде новим приликама.

Члан 217.

За извршење овог закона надлежни су Министар Саобраћаја и Министар Финансија, у погледу

свих општих извршних прописа, а Министар Саобраћаја у погледу особених извршних прописа.

Члан 218.

Овај закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија од дана обнародовања у Службеним Новинама, од ког дана престају важити сви закони који су до сада важили за службенике саобраћајних установа, у колико није овим законом одређен који изузетак.

Препоручујемо Нашем Министру Саобраћаја да овај Закон обнародује, свима Министрима да се о извршењу његовом старају, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

28. октобра 1923. године
у Београду.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Видео и ставио Државни Печат,
Чувар Државног Печата,
Министар Правде,

Д-р Нико Перић, с. р.

Председник Министарског Савета,
Ник. П. Пашић, с. р.

Министар Припреме за Уставотворну
Скупштину и Изједначење Закона,

М. Н. Трифковић, с. р.

Министар Саобраћаја,
Д-р В. Јанковић, с. р.

Министар Иностраних Дела,
Д-р М. Нинчић, с. р.

Министар Просвете,
М. Трифуновић, с. р.

Министар Народног Здравља,
Д-р Славко Милетић, с. р.

Министар за Социјалну Политику,
Д-р Душан Пелеш, с. р.

Министар Грађевина
Ник. Т. Узуновић, с. р.

Министар Пољопривреде и Вода,
К. Љ. Милетић, с. р.

Министар Пошта и Телеграфа,
Веља Вукићевић, с. р.

Министар Војске и Морнарице,
Почасни Ађутант Џ. В. Краља,
Бенерал,

П. Пешић, с. р.

Министар Шума и Рудника,
Д-р Милан Сршкић, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,
Мил. А. Вујичић, с. р.

Министар Правде,
Д-р Нико Перић, с. р.

Министар Финансија,
Д-р М. М. Стојадиновић, с. р.

Министар Трговине и Индустриске,
Д-р Драг. С. Којић, с. р.

Министар за Аграрну Реформу,
Мил. Симоновић, с. р.

Министар Вера,
Д-р Војислав Јањић, с. р.

Br. 37094